

Βρυξέλλες, 9.11.2017
COM(2017) 654 final

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

για την υλοποίηση των Συμφωνιών Ελεύθερων Συναλλαγών

1 Ιανουαρίου 2016 – 31 Δεκεμβρίου 2016

{SWD(2017) 364 final}

1.	ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	4
1.1.	Αποτελεσματικότητα, διαφάνεια, συνεργασία.....	4
1.2.	Δομή της έκθεσης.....	4
2.	ΣΕΣ «ΝΕΑΣ ΓΕΝΙΑΣ» – ΝΟΤΙΑ ΚΟΡΕΑ, ΚΟΛΟΜΒΙΑ ΚΑΙ ΠΕΡΟΥ, ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΑΜΕΡΙΚΗ.....	7
2.1.	Εμπορικές ροές.....	7
2.2.	Δασμολογικές ποσοστώσεις (ΔΠ).....	10
2.3.	Ποσοστό χρησιμοποίησης προτιμήσεων.....	11
2.4.	Υπηρεσίες και επενδύσεις.....	12
2.5.	Φορείς υλοποίησης.....	13
3.	ΣΦΑΙΡΙΚΕΣ ΚΑΙ ΣΕ ΒΑΘΟΣ ΖΩΝΕΣ ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ – ΟΥΚΡΑΝΙΑ, ΜΟΛΔΑΒΙΑ, ΓΕΩΡΓΙΑ.....	15
3.1.	Εμπορικές ροές.....	15
3.2.	Δασμολογικές ποσοστώσεις.....	16
3.3.	Ποσοστά χρησιμοποίησης προτιμήσεων.....	17
3.4.	Υπηρεσίες και επενδύσεις.....	17
3.5.	Φορείς υλοποίησης.....	17
4.	ΣΥΜΦΩΝΙΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΣΧΕΣΗΣ - ΧΩΡΕΣ ΤΗΣ ΑΦΡΙΚΗΣ, ΤΗΣ ΚΑΡΑΪΒΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΙΡΗΝΙΚΟΥ (ΑΚΕ).....	19
4.1.	Κατάσταση όσον αφορά τις συμφωνίες.....	19
4.2.	Εμπορικές ροές.....	19
4.3.	Επενδύσεις.....	22
4.4.	Ενωσιακή στήριξη για την υλοποίηση της ΣΟΕΣ.....	22
4.5.	Αναπτυξιακή βοήθεια.....	23
4.6.	Θεσμική δραστηριότητα.....	24
5.	ΣΕΣ «ΠΡΩΤΗΣ ΓΕΝΙΑΣ».....	24
5.1.	Εμπορικές ροές.....	25
5.2.	Δασμολογικές ποσοστώσεις.....	26
5.3.	Ποσοστά χρησιμοποίησης προτιμήσεων.....	27
5.4.	Υπηρεσίες και επενδύσεις.....	27
5.5.	Φορείς υλοποίησης.....	28
6.	ΣΤΟ ΕΠΙΚΕΝΤΡΟ: ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΕΙΦΟΡΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗ.....	29
6.1.	Δραστηριότητες των ΣΕΣ «νέας γενιάς».....	29
6.2.	Διακρατικές συνεδριάσεις για το ΕΑΑ.....	29
6.3.	Άλλες συνεδριάσεις.....	30
6.4.	Σημερινή κατάσταση και βασικές προκλήσεις.....	30

7.	ΕΚ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΩΝ ΣΕΣ – ΧΙΛΗ ΚΑΙ ΜΕΞΙΚΟ	32
7.1.	Χιλή	32
7.2.	Μεξικό	33
8.	ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΣΕΣ	34
9.	ΕΝΤΑΤΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΒΟΛΗΣ	35
10.	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ	36
10.1.	Εμπορικές ροές	36
10.2.	Δασμολογικές ποσοτώσεις	36
10.3.	Ποσοστά χρησιμοποίησης προτιμήσεων	36
10.4.	Υπηρεσίες και επενδύσεις	37
10.5.	Εμπόριο και αειφόρος ανάπτυξη (ΕΑΑ)	37
10.6.	Εκκρεμή ζητήματα	37
10.7.	Νομική εφαρμογή	38
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1 - ΠΕΔΙΟ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ	39
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2 - ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΩΝ ΣΕΣ ΠΟΥ ΚΑΛΥΠΤΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΕΚΘΕΣΗ	40
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3 - ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΕΣ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΡΟΤΙΜΗΣΕΩΝ	42
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4 - ΧΡΗΣΗ ΠΡΟΤΙΜΗΣΕΩΝ ΣΤΙΣ ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΣΤΗΝ ΕΕ	43
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 5 - ΧΡΗΣΗ ΠΡΟΤΙΜΗΣΕΩΝ ΣΤΙΣ ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΕ	44

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1. Αποτελεσματικότητα, διαφάνεια, συνεργασία

Τον τελευταίο καιρό πολλοί έχουν θέσει υπό αμφισβήτηση την ικανότητα της εμπορικής πολιτικής να αναχαιτίσει την παγκοσμιοποίηση και να στηρίζει τα άτομα και τις επιχειρήσεις στην ΕΕ και πέραν αυτής. Επομένως, ένας από τους κύριους στόχους της Επιτροπής είναι να αποκομιστεί το **μέγιστο όφελος** από τις ενωσιακές συμφωνίες ελεύθερων συναλλαγών (ΣΕΣ).

Με αυτό κατά νου, στην ανακοίνωση «*Εμπόριο για όλους*»¹ τονίστηκε η σημασία της εφαρμογής και της αποτελεσματικής επιβολής των ΣΕΣ. Η εν λόγω ανακοίνωση δέσμευσε την Επιτροπή να εκπονεί ετήσια έκθεση εφαρμογής των ΣΕΣ, αρχής γενομένης από τώρα.

Ο κύριος σκοπός της παρούσας έκθεσης είναι να εξασφαλιστεί η **διαφάνεια**. Επισημαίνει τις προόδους, καθώς και τα προβλήματα και τις ελλείψεις. Στο πλαίσιο αυτό, θα πρέπει να δίνει τη δυνατότητα στα άλλα θεσμικά όργανα της ΕΕ, στην κοινωνία των πολιτών και σε όλους τους ενδιαφερομένους του τομέα της εμπορικής πολιτικής της ΕΕ να ελέγξουν και να συζητήσουν τον τρόπο με τον οποίο η ΕΕ εφαρμόζει τις ΣΕΣ που συνάπτει.

Η Επιτροπή επιδιώκει επίσης να **συνεργαστεί στενότερα** με τα άλλα όργανα της ΕΕ, τα κράτη μέλη της ΕΕ, τους επιχειρηματικούς και μη επιχειρηματικούς οργανισμούς, για να συγκεντρωθούν περαιτέρω ιδέες για να καταστούν οι ΣΕΣ πιο αποτελεσματικές. Επίσης, έχει ως στόχο να βρει τρόπους για να βοηθήσει τις επιχειρήσεις σε ολόκληρη την ΕΕ και στις χώρες εταίρους να κάνουν καλύτερη χρήση τους.

Επί του παρόντος, δεν υπάρχει συνολική εικόνα της εφαρμογής όλων των ΣΕΣ της ΕΕ. Εντούτοις, για ορισμένες από αυτές πραγματοποιείται ετήσια υποβολή εκθέσεων². Η παρούσα έκθεση βασίζεται στις υπάρχουσες πρακτικές. Επιδιώκει να είναι πλήρης και να συνεχίσει την παρακολούθηση και την ανταλλαγή πληροφοριών για το έργο της ΕΕ σχετικά με την εφαρμογή των ΣΕΣ που έχει συνάψει.

1.2. Δομή της έκθεσης

Η έκθεση παρέχει μια σύντομη επισκόπηση των κύριων πορισμάτων σχετικά με τις ενωσιακές ΣΕΣ που εφαρμόζει η ΕΕ. Κατατάσσει τις ΣΕΣ:

- σε ΣΕΣ «νέας γενιάς»,
- σε σφαιρικές και σε βάθος ζώνες ελεύθερων συναλλαγών (DCFTA),
- σε συμφωνίες οικονομικής εταιρικής σχέσης (ΣΟΕΣ),
- σε ΣΕΣ «πρώτης γενιάς».

Επίσης περιλαμβάνει:

¹ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Ανακοίνωση «Εμπόριο για όλους: Προς μια πιο υπεύθυνη πολιτική για το εμπόριο και τις επενδύσεις», COM (2015) 497. Τα μηνύματα αυτά επιβεβαιώθηκαν στην ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με τίτλο «Έκθεση για την εφαρμογή της στρατηγικής «Εμπόριο για όλους» που αφορά την εμπορική πολιτική, COM (2017) 491.

² Για την περίοδο αναφοράς, αυτό αφορά τις ενωσιακές συμφωνίες ελεύθερων συναλλαγών με τη Νότια Κορέα [βλ. την πλέον πρόσφατη ετήσια έκθεση, COM(2017) 614], με την Κεντρική Αμερική [βλ. COM(2017) 160] και με την Κολομβία-το Περού [βλ. COM(2017) 585].

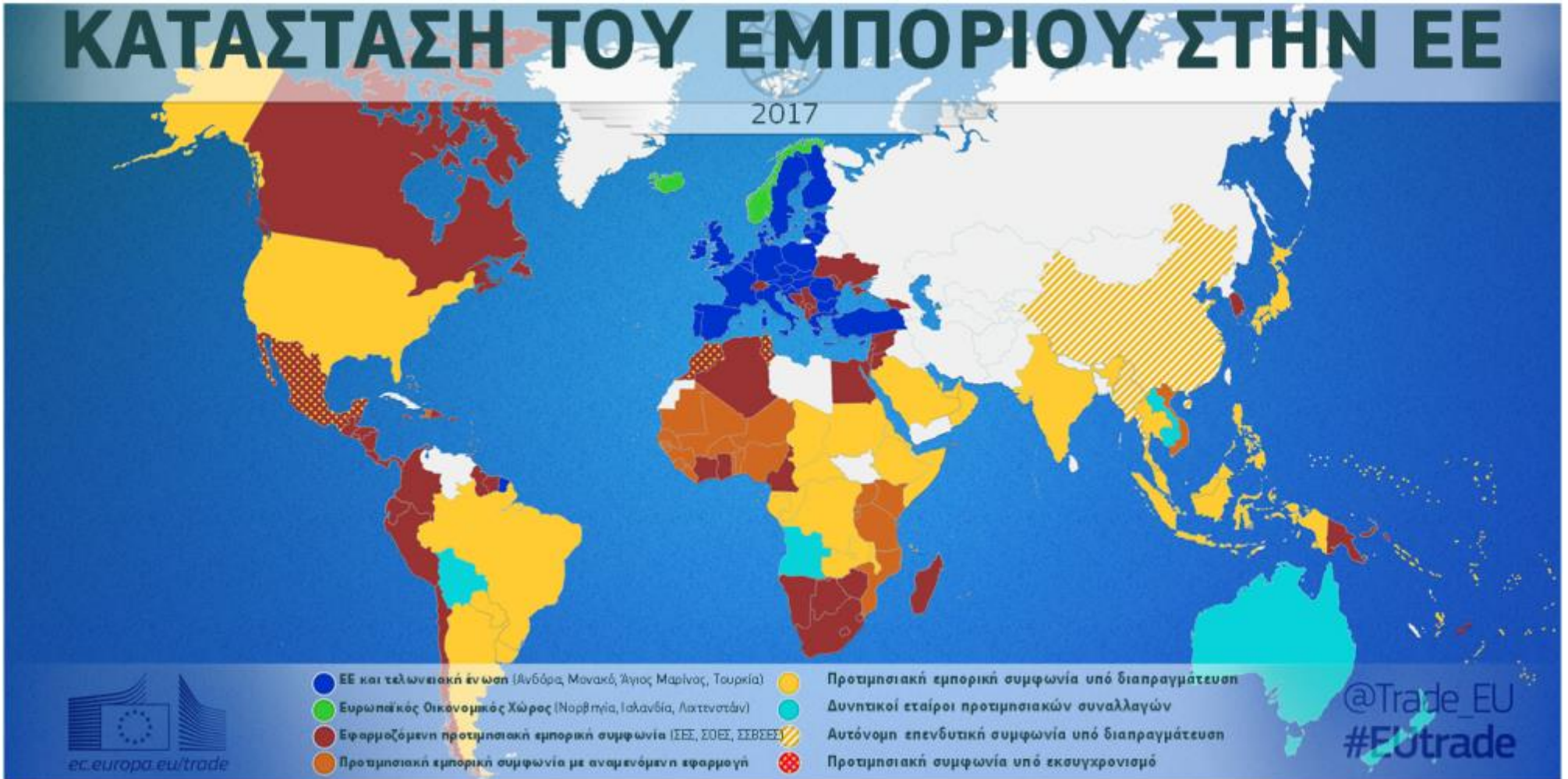
- μαρτυρίες από εταιρείες, ιδίως όσον αφορά μικρές επιχειρήσεις, που δίνουν έμφαση στα οφέλη των ενωσιακών ΣΕΣ,
- ένα τμήμα σχετικά με την εφαρμογή των διατάξεων για το εμπόριο και την αειφόρο ανάπτυξη στις ενωσιακές ΣΕΣ,
- εξήγηση των εκ των υστέρων αξιολογήσεων της Επιτροπής για τις επιπτώσεις των ΣΕΣ, και
- ένα τμήμα σχετικά με την προετοιμασία των επικείμενων εργασιών για την εφαρμογή των νέων ΣΕΣ.

Ένα έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής που συνοδεύει την παρούσα έκθεση παρέχει λεπτομερέστερες επιμέρους ετήσιες εκθέσεις σχετικά με τις σφαιρικές και σε βάθος συμφωνίες ελεύθερων συναλλαγών με τη Γεωργία, τη Μολδαβία και την Ουκρανία, καθώς και ενημερωτικά δελτία σχετικά με τις ΣΕΣ «πρώτης γενιάς» και τις ΣΟΕΣ.

Η Επιτροπή προσβλέπει στην συζήτηση επί των συμπερασμάτων της παρούσας έκθεσης και καλεί όλους τους ενδιαφερομένους να συμβάλουν σε αυτή.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΣΤΗΝ ΕΕ

2017

2. ΣΕΣ «ΝΕΑΣ ΓΕΝΙΑΣ» – ΝΟΤΙΑ ΚΟΡΕΑ, ΚΟΛΟΜΒΙΑ ΚΑΙ ΠΕΡΟΥ, ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΑΜΕΡΙΚΗ

Οι ΣΕΣ «νέας γενιάς» για τους σκοπούς της παρούσας έκθεσης είναι οι ΣΕΣ που αποτέλεσαν αντικείμενο διαπραγμάτευσης μετά το 2006 όταν, με την ανακοίνωση «Η Ευρώπη στον κόσμο»³, η Επιτροπή ανήγγειλε ότι είχε την πρόθεση να αρχίσει τη διαπραγμάτευση ολοκληρωμένων ΣΕΣ με επιλεγμένες τρίτες χώρες. Ανάμεσα στις συμφωνίες που εφαρμόζονται, οι ΣΕΣ με τη Νότια Κορέα (Κορέα), την Κολομβία-το Περού και την Κεντρική Αμερική (ΚΑ) ανήκουν στην κατηγορία αυτή.

2.1. Εμπορικές ροές

Εξετάζοντας τις εξελίξεις στις εμπορικές συναλλαγές, η ΣΕΣ με την Κορέα έχει στεφθεί με επιτυχία για τις ευρωπαϊκές εξαγωγές.

2.1.1. Νότια Κορέα

Οι εξαγωγές της ΕΕ στην Κορέα **αυξήθηκαν** κατά 59,2 % μετά την έναρξη εφαρμογής της ΣΕΣ⁴. Το ενωσιακό έλλειμμα του εμπορικού ισοζυγίου ύψους 11,6 δισ. EUR το 2010, μεταβλήθηκε σε **πλεόνασμα** ύψους 3,1 δισ. EUR το 2016.

Ωστόσο, το 2016, οι εξαγωγές της ΕΕ μειώθηκαν κατά 6,9 %, για πρώτη φορά κατά τη διάρκεια της εφαρμογής της ΣΕΣ. Οι εξαγωγές της ΕΕ μειώθηκαν ιδίως για **μηχανήματα και συσκευές** (κατά 8,2 %) και για **εξοπλισμό μεταφορών** (κατά 6,4 %). Οι δύο αυτοί τομείς αντιπροσωπεύουν περισσότερο από το 50 % των εξαγωγών της ΕΕ προς την Κορέα.

Οι εισαγωγές από την Κορέα παρέμειναν εν γένει σχετικά **σταθερές**. Το 2016 οι εισαγωγές από την Κορέα μειώθηκαν, επίσης, κατά 2,2 %. Σημειώθηκε, επίσης, μείωση κατά 4,9 % των εισαγωγών από την Κορέα **μηχανημάτων και συσκευών** καθώς και **εξοπλισμού μεταφορών**.

Τα **μηχανοκίνητα οχήματα** υπήρξαν τομέας ιδιαίτερου ενδιαφέροντος στην περίπτωση της ΣΕΣ ΕΕ - Κορέας, αλλά και στον τομέα αυτό οι εξαγωγές της ΕΕ έχουν πραγματοποιήσει **εξαιρετικές επιδόσεις**.

Οι ενωσιακές **εξαγωγές** μηχανοκίνητων οχημάτων έχουν αυξηθεί κατά 244 % από την έναρξη εφαρμογής της ΣΕΣ, αντιπροσωπεύοντας το 13 % του συνόλου των εξαγωγών της ΕΕ προς την Κορέα.

Οι ενωσιακές **εισαγωγές** από την Κορέα έχουν αυξηθεί κατά 53 %, ποσοστό που αντιπροσωπεύει το 10 % του συνόλου των εισαγωγών της ΕΕ από την Κορέα.

³ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ανακοίνωση «Η Ευρώπη στον κόσμο: η συμμετοχή της στον παγκόσμιο ανταγωνισμό», COM(2006) 567.

⁴ Η ΣΕΣ ΕΕ-Κορέας εφαρμόζεται από τον Ιούλιο του 2011.

Εντούτοις, το 2016, οι ενωσιακές εξαγωγές μηχανοκίνητων οχημάτων μειώθηκαν κατά 7,5 % (εν μέρει λόγω του σκανδάλου των κινητήρων ντίζελ) και οι εισαγωγές μειώθηκαν κατά 9 %.

Επιπλέον λόγοι για τη μείωση των συνολικών εξαγωγών της ΕΕ είναι η μείωση των **βρετανικών εξαγωγών πετρελαίου** (λόγω της άρσης των κυρώσεων κατά του Ιράν) και η μείωση του αριθμού παραδόσεων **αεροσκαφών** (περισσότερες παραδόσεις προγραμματίζονται για τα επόμενα έτη).

Οι εξαγωγές βοηθούν Αυστριακό κατασκευαστή εξοπλισμού αναρρίχησης να φτάσει στην κορυφή

Με την κατάργηση των δασμών, η συμφωνία εμπορικών συναλλαγών ΕΕ - Κορέας βοήθησε την εταιρεία AustriAlpin να ξεκινήσει επιχειρηματική δραστηριότητα στη Νότια Κορέα και να ενισχύσει τη θέση της στην Ασία και στις παγκόσμιες αγορές. Ο κατασκευαστής εξοπλισμού αναρρίχησης σήμερα εξάγει περίπου το 80 % των προϊόντων του, γεγονός που οφείλεται κατά μεγάλο βαθμό στις εμπορικές συμφωνίες της ΕΕ.

Ενώ η επιχείρηση απασχολεί λιγότερα από 100 άτομα, το 2015, η αξία των συνολικών πωλήσεων της AustriAlpin ανήλθε σε 8,5 εκατ. EUR, εκ των οποίων τα 7,1 εκατ. EUR προέρχονταν από τις εξαγωγές.

Γαλλική εταιρεία παραγωγής βιολογικών καλλυντικών έχει επιτυχία στη Νότια Κορέα

Η εταιρεία Laboratoire Soniam παράγει εκχυλίσματα φυτών για τη βιομηχανία καλλυντικών. Η μικρή εταιρεία επωφελήθηκε από την εμπορική συμφωνία ΕΕ - Κορέας, καθώς οι μειωμένοι δασμοί τη βοήθησαν να προσφέρει τα προϊόντα της σε πιο ελκυστικές τιμές.

Με την ώθηση που της παρείχε η πιστοποίηση βιολογικών προϊόντων Ecocert και η ετικέτα «made in France», η Soniam είδε τις εξαγωγές της προς την Κορέα να αυξάνονται κατά 20 % καθ' όλη τη διάρκεια του 2016.

2.1.2. Κολομβία και Περού

Η ΕΕ είναι ο δεύτερος μεγαλύτερος εμπορικός εταίρος της Κολομβίας και ο τρίτος μεγαλύτερος για το Περού. Οι **διμερείς εμπορικές συναλλαγές** μεταξύ ΕΕ και Κολομβίας **μειώθηκαν** κατά 23,5 % και μεταξύ ΕΕ και Περού κατά 11 % από την έναρξη εφαρμογής των ΣΕΣ⁵. Αυτό οφείλεται κατά κύριο λόγο στην οικονομική **επιβράδυνση** στη Λατινική Αμερική και στην **πτώση των τιμών των βασικών προϊόντων** στην παγκόσμια αγορά, που επηρέασαν τις εξαγωγές των δύο χωρών.

Ωστόσο, η ΣΕΣ είχε **σταθεροποιητικό αποτέλεσμα**: η συνολική μείωση των συναλλαγών των δύο αυτών χωρών με τον υπόλοιπο κόσμο κατά την ίδια περίοδο

⁵ Η ΣΕΣ μεταξύ της ΕΕ και του Περού εφαρμόζεται από τον Μάρτιο του 2013 και η ΣΕΣ ΕΕ-Κολομβίας από τον Αύγουστο του 2013.

(περίπου 36 % για την Κολομβία και 18 % για το Περού) είναι μεγαλύτερη απ' ό, τι η μείωση των εμπορικών συναλλαγών με την ΕΕ. Μπορεί δε να υποτεθεί ασφαλώς ότι χωρίς τη ΣΕΣ η μείωση των συναλλαγών με την ΕΕ είναι πιθανό να ήταν ακόμη μεγαλύτερη.

Οι εξαγωγές της ΕΕ στην **Κολομβία** αυξήθηκαν κατά 18 % κατά τη διάρκεια των δύο πρώτων ετών εφαρμογής της ΣΕΣ, αλλά μειώθηκαν κατά 17 % το 2016 λόγω της μειωμένης ζήτησης. Οι εισαγωγές της ΕΕ από την Κολομβία αυξήθηκαν κατά 37,5 % από την έναρξη εφαρμογής της ΣΕΣ.

Στην περίπτωση του **Περού**, σε σύγκριση με το 2012, οι εξαγωγές της ΕΕ αυξήθηκαν κατά 4 %, ενώ οι εισαγωγές μειώθηκαν, επίσης κατά 4 %, στα τέλη του 2016.

Ωστόσο, ανεξάρτητα από τη μικρή συνολική ανάπτυξη των συναλλαγών, οι ενωσιακές εξαγωγές **γεωργικών προϊόντων αυξήθηκαν** σημαντικά και στις δύο αγορές, με αυξήσεις της τάξης του 82 % για την Κολομβία και 73 % για το Περού. Το ίδιο ισχύει και για τις εισαγωγές της ΕΕ από την Κολομβία και το Περού, με αύξηση της τάξης του 33 % από την Κολομβία (45 % για τον καφέ), και 19 % από το Περού (120 % για φρούτα, 30 % για ψάρια και μαλάκια και 226 % για το κακάο).

Κατά την ίδια περίοδο, οι εισαγωγές **πρώτων υλών και ορυκτών μειώθηκαν** από αυτές τις δύο χώρες.

Λουξεμβουργιανή μύρα σε μπαρ της Κολομβίας

Η εμπορική συμφωνία της ΕΕ με την Κολομβία και το Περού βοήθησε τη ζυθοποιία του Λουξεμβούργου «Brasserie nationale», γνωστή για τη μύρα Bofferding, ν' αρχίσει εξαγωγές στην Κολομβία, μια αγορά 100 φορές μεγαλύτερη από εκείνη του Λουξεμβούργου. Χάρη στη συμφωνία, η εταιρεία ασχολείται άμεσα με όλες τις εξαγωγικές απαιτήσεις, χωρίς να χρειάζεται να προσφύγει σε εμπειρογνώμονες ή να διαπραγματευθεί με μεσάζοντες, όταν διαβιβάζει εμπορευματοκιβώτια στην Κολομβία.

Οι ισχυρές εξαγωγές στην Κολομβία τόνωσαν την ανάπτυξη της ζυθοποιίας η οποία τώρα εξάγει, συνολικά, 34 000 εκατόλιτρα μύρας ετησίως.

Αυστριακό κρασί μεθάει τις Άνδεις

Η οινοποιία Rainer Wess βρίσκεται στην κοιλάδα Wachau στην Αυστρία. Ασχολείται με την οινοπαραγωγή από το 2003 και εξάγει το 65 % της παραγωγής της σε περισσότερες από είκοσι χώρες.

Η εμπορική συμφωνία της ΕΕ με την Κολομβία και το Περού παρείχε στην εταιρεία τη δυνατότητα να επωφεληθεί από τους χαμηλότερους τελωνειακούς δασμούς και τη μείωση του διοικητικού φόρτου. Το κρασί της είναι πλέον όλο και πιο δημοφιλές σε ορισμένα από τα καλύτερα εστιατόρια στη Λίμα, πρωτεύουσα του Περού.

2.1.3. Κεντρική Αμερική

Όσον αφορά τη ΣΕΣ με την Κεντρική Αμερική⁶, **το εμπόριο έχει αυξηθεί**. Οι εξαγωγές της ΕΕ αυξήθηκαν κατά 22 %, ενώ οι εισαγωγές από πέντε χώρες της Κεντρικής Αμερικής έχουν αυξηθεί κατά 18,3 %.

Η μόνη **εξαιρέση είναι η Κόστα Ρίκα**, η οποία πλήττεται από τη μετεγκατάσταση στην Ασία του πρώην βασικού της εξαγωγέα εξαρτημάτων ΤΠΕ. Κατά συνέπεια, οι εξαγωγές εξοπλισμού γραφείου και τηλεπικοινωνιακού εξοπλισμού της Κόστα Ρίκα μειώθηκαν κατά σχεδόν 94 % το 2015. Οι εξαγωγές της προς την ΕΕ μειώθηκαν κατά 40 % το έτος εκείνο, και λόγω αυτού του γεγονότος οι συνολικές εμπορικές ροές μεταξύ της ΕΕ και της Κεντρικής Αμερικής κατέγραψαν αρνητικό ποσοστό 0,78 %.

Κύριος προορισμός των εξαγωγών της ΕΕ προς την Κεντρική Αμερική είναι η Κόστα Ρίκα (25 %), ενώ ακολουθεί ο Παναμάς (24 %) και η Γουατεμάλα (22 %).

Βελγικό καφεκοπτείο δημιουργεί εταιρικές σχέσεις σε πλανητική κλίμακα

Το βελγικό καφεκοπτείο OR, με έτος ίδρυσης το 2001, έχει επεκταθεί έκτοτε σε διεθνείς αγορές, με την πεποίθηση ότι οι καλύτεροι κόκκοι καφέ προέρχονται απευθείας από τους γεωργούς.

Οι εμπορικές συμφωνίες της ΕΕ με χώρες της Κεντρικής και Νότιας Αμερικής έχουν διευκολύνει τις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις να προμηθεύονται καφέ από την εν λόγω περιοχή. Επιπλέον, επιβάλλοντας στους εξαγωγείς από τις εν λόγω χώρες να ικανοποιούν τα πρότυπα της ΕΕ όσον αφορά τις συνθήκες εργασίας και την προστασία του περιβάλλοντος, οι συμφωνίες έχουν επίσης ωφελήσει τον τοπικό πληθυσμό.

2.2. Δασμολογικές ποσοτώσεις (ΔΠ)

Οι εισαγωγές εμπορευμάτων που υπόκεινται σε δασμολογικές ποσοτώσεις θα επιβαρύνονται με χαμηλότερους εισαγωγικούς δασμούς εντός των συμφωνημένων ποσοτήτων. Πέρα από τις ποσότητες αυτές, ο εισαγωγικός δασμός θα είναι υψηλότερος.

2.2.1. Κολομβία και Περού

Τόσο η **Κολομβία** όσο και το **Περού** χρησιμοποιούν τις ΔΠ τους για τη **ζάχαρη**. Το Περού επίσης χρησιμοποιεί όλο και περισσότερο ποσοτώσεις για το γλυκό καλαμπόκι και το σκόρδο, ενώ για άλλα προϊόντα, οι δασμολογικές ποσοτώσεις χρησιμοποιούνται ελάχιστα.

Συνολικά, η **ΕΕ** χρησιμοποίησε σε μεγάλο βαθμό τις δασμολογικές της ποσοτώσεις που ορίστηκαν από τη συμφωνία. Ωστόσο, για ορισμένα προϊόντα το ποσοστό χρησιμοποίησης είναι πολύ χαμηλό· για παράδειγμα, χρησιμοποιήθηκε μόνο το 7,9 % της συνολικής ποσότητας για τις εξαγωγές **τυριού** προς την Κολομβία και το 4,3 % για

⁶ Η ΣΕΣ εφαρμόζεται προσωρινά από την 1η Αυγούστου 2013 με την Ονδούρα, τη Νικαράγουα και τον Παναμά, από την 1η Οκτωβρίου 2013 με την Κόστα Ρίκα και το Ελ Σαλβαδόρ, και από την 1η Δεκεμβρίου 2013 με τη Γουατεμάλα – καλύπτοντας και τους έξι εταίρους της πλευράς της Κεντρικής Αμερικής.

τις εξαγωγές στο Περού· και μόνο το 3,8 % της συνολικής ποσόστωσης για τις εξαγωγές ειδών **ζαχαροπλαστικής** στην Κολομβία.

2.2.2. Κεντρική Αμερική

Η Κεντρική Αμερική χρησιμοποίησε τις δασμολογικές της ποσοτώσεις μόνο για τη **ζάχαρη** και το **ρούμι**, ενώ άλλες δασμολογικές ποσοτώσεις δεν χρησιμοποιήθηκαν.

Δασμολογικές ποσοτώσεις είχαν χορηγηθεί στην **ΕΕ** για τέσσερα προϊόντα, αλλά η **χρήση παραμένει σε χαμηλά επίπεδα**: χρησιμοποιείται το 26 % της συνολικής ποσόστωσης για ωριμασμένα χοιρομέρια, το 14 % για το γάλα σε σκόνη, το 44 % για το τυρί και μόλις το 4,9 % για το μεταποιημένο κρέας χοιροειδών.

2.3. Ποσοστό χρησιμοποίησης προτιμήσεων

Το ποσοστό χρησιμοποίησης προτιμήσεων μάς δείχνει τον βαθμό στον οποίο οι επιχειρήσεις χρησιμοποιούν τις δασμολογικές προτιμήσεις που τους προσφέρει μια ΣΕΣ της ΕΕ.

Λαμβάνει υπόψη το σύνολο των εισαγωγών από χώρα εταίρο στην ΕΕ (ή αντιστρόφως) που ήταν *επιλέξιμες* για προτιμησιακή μείωση των τελωνειακών δασμών, και αναφέρει το ποσοστό των εν λόγω συνολικών εισαγωγών για τις οποίες χρησιμοποιήθηκε *πράγματι* ο μειωμένος δασμός⁷.

Η αξιολόγηση του βαθμού στον οποίο οι ενωσιακοί εξαγωγείς χρησιμοποιούν τις δασμολογικές προτιμήσεις που συμφωνήθηκαν στις ΣΕΣ είναι σημαντική μονάδα μέτρησης της αποτελεσματικότητας των ΣΕΣ.

2.3.1. Νότια Κορέα

Το ποσοστό χρησιμοποίησης προτιμήσεων για τις **εξαγωγές της ΕΕ** προς την Κορέα ανήλθε σε 71 % το 2016, και είναι το υψηλότερο ποσοστό μέχρι σήμερα. Συγκριτικά, το ποσοστό αυτό ήταν 68 % το 2015 και 65 % το 2014 και το 2013. Η χρησιμοποίηση των προτιμήσεων για τα γεωργικά προϊόντα ήταν υψηλότερη απ' ό,τι για τα βιομηχανικά προϊόντα (86 % έναντι 64 %). Τα υψηλότερα συνολικά ποσοστά χρησιμοποίησης προτιμήσεων αφορούν **εξοπλισμό μεταφορών και ζωντανά ζώα και ζωικά προϊόντα** (93 %). Η χρήση μειωμένων δασμών ήταν χαμηλότερη από 50 % για τις ενωσιακές εξαγωγές ορυκτών προϊόντων, μαργαριταριών και πολύτιμων λίθων, κοινών μετάλλων και μηχανημάτων.

Το 2016 οι **εξαγωγείς της Κορέας** χρησιμοποίησαν δασμολογικές προτιμήσεις όσον αφορά το 87 % των οικείων επιλέξιμων εξαγωγών. Το ποσοστό χρησιμοποίησης των προτιμήσεων ήταν πάνω από 90 % για τα ορυκτά προϊόντα, τον εξοπλισμό μεταφορών και τις πλαστικές ύλες και καουτσούκ, σε αντίθεση με 9 % για το ξύλο και 34 % για τα μαργαριτάρια. Οι Κορεάτες χρησιμοποίησαν μειωμένους δασμούς για τα μηχανήματα πολύ περισσότερο απ' ό,τι οι ενωσιακοί εξαγωγείς στην Κορέα (με ποσοστό χρησιμοποίησης προτιμήσεων 72 % έναντι 48 %).

⁷ Βλ. περισσότερες λεπτομέρειες στο παράρτημα 3.

2.3.2. Κολομβία και Περού

Με βάση τις στατιστικές της Κολομβίας, το ποσοστό χρησιμοποίησης προτιμήσεων για τις **εξαγωγές της ΕΕ** στην Κολομβία ανήλθε σε 70,6 % το 2016 (σε σύγκριση με 50,7 % το 2014). Δεν υπάρχουν διαθέσιμα δεδομένα για το Περού.

Για τις **εξαγωγές από την Κολομβία και το Περού** στην αγορά της ΕΕ, πάνω από το 95 % των επιλέξιμων εξαγωγών πραγματοποιούνται υπό προτιμησιακούς δασμούς.

2.3.3. Κεντρική Αμερική

Για την Κεντρική Αμερική, υπήρχαν διαθέσιμες στατιστικές για τις εξαγωγές της ΕΕ μόνο στην Κόστα Ρίκα: μόνο το 16,6 % των επιλέξιμων **εξαγωγών της ΕΕ** στην Κόστα Ρίκα επωφελήθηκαν από τη ΣΕΣ.

Στην περίπτωση των **εξαγωγών της Κόστα Ρίκα** στην ΕΕ, το ποσοστό ήταν 92 %.

2.4. Υπηρεσίες και επενδύσεις

2.4.1. Νότια Κορέα

Οι ενωσιακές **εξαγωγές υπηρεσιών** στην Κορέα αυξήθηκαν κατά 49 % από την έναρξη της εφαρμογής της ΣΕΣ, παρόλο που το 2015 οι εξαγωγές μειώθηκαν κατά 7 %. Οι **εισαγωγές υπηρεσιών** από την Κορέα έχουν επίσης αυξηθεί κατά 32 % συνολικά και κατά 7,3 % το 2015.

Τα ενωσιακά **επενδυτικά αποθέματα** στην Κορέα αυξήθηκαν κατά 32,8 % από την έναρξη της εφαρμογής της ΣΕΣ, ενώ τα κορεατικά αποθέματα στην ΕΕ αυξήθηκαν κατά 60 %. Τα ενωσιακά αποθέματα στην Κορέα (49,7 δισ. EUR το 2015) ισούνται με περίπου 2,5 φορές τα κορεατικά αποθέματα στην ΕΕ (20,9 δισ. EUR το 2016).

2.4.2. Κολομβία και Περού

Στην περίπτωση των χωρών της Λατινικής Αμερικής, μπορούν να παρατηρηθούν μικρές εξελίξεις. Οι **εξαγωγές υπηρεσιών** της ΕΕ παρέμειναν σταθερές στην περίπτωση της Κολομβίας, ενώ αυξήθηκαν κατά 11 % στο Περού. Οι **εισαγωγές** από την Κολομβία αυξήθηκαν κατά 3 %, ενώ μειώθηκαν κατά 6 % στην περίπτωση του Περού.

Τα ενωσιακά **επενδυτικά αποθέματα** αυξήθηκαν κατά 4 % στην Κολομβία και κατά 15 % στο Περού. Η ΕΕ είναι ο μεγαλύτερος ξένος επενδυτής στις δύο χώρες.

2.4.3. Κεντρική Αμερική

Οι συνολικές **ενωσιακές εμπορικές συναλλαγές υπηρεσιών** με την Κεντρική Αμερική **μειώθηκαν** κατά 3 %. Υπήρχαν μεγάλες **διακυμάνσεις** στις εξαγωγές και εισαγωγές από διάφορες χώρες της Κεντρικής Αμερικής, αλλά στην περίπτωση της Κόστα Ρίκα και του Παναμά οι εμπορικές συναλλαγές υπηρεσιών αυξήθηκαν προς τις δύο κατευθύνσεις.

Στην περιοχή αυτή, ο Παναμάς είναι ο μεγαλύτερος εμπορικός εταίρος της ΕΕ στις υπηρεσίες (53 %), ακολουθούμενος από την Κόστα Ρίκα (21 %) και τη Γουατεμάλα (13 %).

2.5. Φορείς υλοποίησης

Οι ΣΕΣ της νέας γενιάς διαθέτουν μια ολοκληρωμένη δομή φορέων υλοποίησης. Διάφορες **υποεπιτροπές** και **ομάδες εργασίας** συνεδριάζουν ετησίως και υποβάλλουν εκθέσεις σε επιτροπή εμπορίου (ή επιτροπή σύνδεσης, στην περίπτωση της Κεντρικής Αμερικής). Οι επιτροπές εμπορίου, συχνά σε υπουργικό επίπεδο, καταγράφουν τις εξελίξεις σε όλους τους τομείς και συζητούν τα προβλήματα εφαρμογής της ΣΕΣ που εντοπίστηκαν, με στόχο την εξεύρεση λύσεων.

2.5.1. Νότια Κορέα

Τα κύρια ζητήματα που τέθηκαν στην επιτροπή εμπορίου με την Κορέα κατά την περίοδο αναφοράς αφορούσαν **υγειονομικά και φυτοϋγειονομικά** προβλήματα, συγκεκριμένα την πρόσβαση στην αγορά για το βόειο κρέας και την περιφερειοποίηση όσον αφορά τις εξαγωγές χοίρειου κρέατος, αλλά τα εν λόγω ζητήματα χρειάζονται περαιτέρω αντιμετώπιση. Από την άλλη πλευρά, η καλή συνεργασία με την Κορέα σε θέματα **καλής μεταχείρισης των ζώων** αποτελεί παράδειγμα προς μίμηση. Η πείρα σε υγειονομικά και φυτοϋγειονομικά θέματα με την Κορέα καταδεικνύει πόσο σημαντικό είναι να υπάρχουν σαφή και λεπτομερή κεφάλαια υγειονομίας και φυτοϋγειονομίας στις ΣΕΣ.

Στον τομέα της προστασίας της **διανοητικής ιδιοκτησίας**, τα δικαιώματα δημόσιας εκτέλεσης εξακολουθούν να είναι ανοιχτό ζήτημα, όπως και η προσθήκη νέων γεωγραφικών ενδείξεων (ΓΕ) για προστασία στο πλαίσιο της ΣΕΣ, κάτι που δεν είχε επιτυχία, παρά τα αιτήματα της ΕΕ από το 2014.

Το εμπόριο και η **αειφόρος ανάπτυξη** συζητήθηκαν επίσης εκτενώς με έμφαση στην επικύρωση και εφαρμογή των συμβάσεων της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (ΔΟΕ) και στην προστασία των δικαιωμάτων των εργαζομένων από την πλευρά της Κορέας. Δυστυχώς, οι συζητήσεις αυτές δεν έχουν οδηγήσει ακόμη στην επίλυση των προβλημάτων που έχουν εντοπιστεί.

Η ΣΕΣ περιλαμβάνει επίσης σαφείς διατάξεις διαφάνειας σχετικά με τις **δημόσιες συμβάσεις** που θα επέτρεπαν την παρακολούθηση της πραγματικής πρόσβασης των ενωσιακών επιχειρήσεων στην αγορά της Κορέας. Ωστόσο, η Κορέα δεν έχει υποβάλει ακόμη στοιχεία σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις που συνάπτονται με ενωσιακές εταιρείες. Αυτό θα εξεταστεί κατά τη διάρκεια των προσεχών συνεδριάσεων της ομάδας εργασίας για τις δημόσιες συμβάσεις.

2.5.2. Κολομβία και Περού

Το 2016 η Κολομβία σημείωσε ικανοποιητική πρόοδο όσον αφορά την αντιμετώπιση ζητημάτων **υγειονομικής και φυτοϋγειονομικής προστασίας** (μεταξύ άλλων για την εφαρμογή της ενιαίας προσέγγισης, τη διαδικασία προεπιλογής), καθώς και το καθεστώς που ενέχει διακρίσεις για τα αλκοολούχα ποτά, με την έκδοση νέου νόμου που τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 2017. Οι ενωσιακές εξαγωγές αλκοολούχων ποτών στην Κολομβία το 2016 ήταν αξίας 43,7 εκατ. EUR, αντιπροσωπεύοντας το 12 % των συνολικών ενωσιακών γεωργικών εξαγωγών στην Κολομβία. Πρόοδος σημειώθηκε επίσης από το Περού στον τομέα της υγειονομικής και φυτοϋγειονομικής προστασίας, μολονότι εξακολουθούν να χρειάζονται περαιτέρω βήματα.

Η αρχή της περιφερειοποίησης παρατίθεται στο κεφάλαιο για την υγειονομική και φυτοϋγειονομική προστασία και εφαρμόζεται, τόσο από την Κολομβία όσο και από το Περού, για τις εισαγωγές τους από την ΕΕ.

Η συζήτηση σχετικά με την πρόσβαση στην αγορά **δημόσιων συμβάσεων** σε τοπικό επίπεδο στην Κολομβία κινήθηκε προς θετική κατεύθυνση.

Στο Περού εξακολουθούν να υπάρχουν προβλήματα, όπως οι διακρίσεις εις βάρος των εισαγόμενων **αλκοολούχων ποτών**, καθώς και όσον αφορά τα **δικαιώματα δημόσιας εκτέλεσης**.

Η επιβολή των **γεωγραφικών ενδείξεων** εξακολουθεί να εμπνέει ανησυχία και στις δύο χώρες. Το ζήτημα της **απευθείας αποστολής**, όπου η ΕΕ επιθυμεί να διατηρήσει σε ισχύ τις προτιμήσεις της ΣΕΣ για παρτίδες προϊόντων που χωρίζονται κατά τη διαμετακόμιση παραμένει επίσης ανοικτό.

2.5.3. Κεντρική Αμερική

Στην περίπτωση της Κεντρικής Αμερικής, τα κύρια θέματα αφορούν:

- την επιβολή των **γεωγραφικών ενδείξεων** (ειδικότερα στη Γουατεμάλα και την Ονδούρα),
- τις δημόσιες **συμβάσεις** (Παναμάς),
- τις φορολογικές διακρίσεις όσον αφορά την **μπύρα** (Κόστα Ρίκα), και
- την υλοποίηση των δεσμεύσεων για μεγαλύτερη περιφερειακή ολοκλήρωση όσον αφορά ορισμένους **τεχνικούς κανονισμούς**.

3. ΣΦΑΙΡΙΚΕΣ ΚΑΙ ΣΕ ΒΑΘΟΣ ΖΩΝΕΣ ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ – ΟΥΚΡΑΝΙΑ, ΜΟΛΔΑΒΙΑ, ΓΕΩΡΓΙΑ

Η Ουκρανία, η Δημοκρατία της Μολδαβίας (Μολδαβία) και η Γεωργία έχουν συνάψει αντίστοιχες **συμφωνίες σύνδεσης** με την ΕΕ. Οι εν λόγω συμφωνίες προβλέπουν την εμπάθυνση της **πολιτικής σύνδεσης** και τη σταδιακή **οικονομική ολοκλήρωση** μεταξύ της ΕΕ και των εν λόγω εταίρων της Ανατολικής Ευρώπης.

Οι σφαιρικές και σε βάθος ζώνες ελεύθερων συναλλαγών αποτελούν τους **οικονομικούς πυλώνες** των συμφωνιών σύνδεσης και δημιουργούν τις συνθήκες για ενισχυμένες οικονομικές και εμπορικές σχέσεις. Προβλέπουν μια ευρύτερη προοδευτική **προσέγγιση της νομοθεσίας των εταίρων** με τη νομοθεσία της ΕΕ.

Ο στόχος των σφαιρικών και σε βάθος ζωνών ελεύθερων συναλλαγών είναι η δημιουργία ενός **νέου πλαισίου** και κλίματος για το εμπόριο και τις επενδύσεις με τους εν λόγω εταίρους και η συμβολή στην οικονομική αναδιάρθρωση, στον εκσυγχρονισμό και στη διαφοροποίηση των οικονομιών των εν λόγω χωρών. Λόγω του στόχου της σταδιακής **ενσωμάτωσης στην εσωτερική αγορά της ΕΕ**, οι σφαιρικές και σε βάθος ζώνες ελεύθερων συναλλαγών υπερβαίνουν τις ΣΕΣ «νέας γενιάς» και συνιστούν ένα μοναδικό είδος εμπορικής συμφωνίας.

Οι σφαιρικές και σε βάθος ζώνες ελεύθερων συναλλαγών έχουν δύο κύριες συνιστώσες:

- 1) σταδιακό, αμοιβαίο **άνοιγμα της αγοράς** (εξάλειψη/μείωση των δασμών και εξάλειψη των μη δασμολογικών εμποδίων στο εμπόριο) και από τα δύο μέρη με κάποια ασυμμετρία υπέρ των ανατολικών εταίρων· και
- 2) εκτεταμένη **κανονιστική προσέγγιση** με την ενωσιακή νομοθεσία σε τομείς που συνδέονται με το εμπόριο.

3.1. Εμπορικές ροές

Η ΕΕ είναι ο μεγαλύτερος εμπορικός εταίρος και των τριών χωρών, με ποσοστά 55 % (Μολδαβία), 41 % (Ουκρανία) και 30 % (Γεωργία) επί των συνολικών τους εμπορικών συναλλαγών το 2016. Η ΕΕ έχει θετικό εμπορικό ισοζύγιο με τις τρεις αυτές χώρες.

3.1.1. Ουκρανία

Τόσο οι **εξαγωγές** της ΕΕ και οι **εισαγωγές** από την Ουκρανία **αυξήθηκαν** κατά 17,6 % και 1,9 %, αντίστοιχα, το 2016 - πρώτο έτος εφαρμογής της σφαιρικής και σε βάθος ζώνης ελεύθερων συναλλαγών⁸. Αυτό οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στην ανάκαμψη της οικονομίας της Ουκρανίας, η οποία επανακάμπτει με αργό ρυθμό από μια ύφεση το 2015, όταν το ΑΕΠ συρρικνώθηκε κατά 9,9 % και οι καθαρές άμεσες ξένες επενδύσεις μειώθηκαν από 8,2 δισ. EUR το 2012 σε 3 δισ. EUR το 2015.

3.1.2. Μολδαβία

Κατά την περίοδο 2014-2016 οι **εξαγωγές** της ΕΕ προς τη Μολδαβία **μειώθηκαν** κατά 13 %, λόγω συρρίκνωσης της εγχώριας ζήτησης, εσωτερικών προβλημάτων (απάτη στον τραπεζικό τομέα) και οικονομικών δυσχερειών της περιοχής. Κατά την ίδια περίοδο, οι

⁸ Η σφαιρική και σε βάθος ζώνη ελεύθερων συναλλαγών ΕΕ-Ουκρανίας εφαρμόζεται προσωρινά από την 1η Ιανουαρίου 2016. Οι σφαιρικές και σε βάθος ζώνες ελεύθερων συναλλαγών με τη Γεωργία και τη Μολδαβία εφαρμόζονται προσωρινά από την 1η Σεπτεμβρίου 2014.

εισαγωγές της ΕΕ από τη Μολδαβία **αυξήθηκαν** κατά 13,5 %, κυρίως σε γεωργικά προϊόντα αλλά και σε μηχανήματα, έπιπλα και είδη ένδυσης.

3.1.3. Γεωργία

Οι **εξαγωγές** της ΕΕ προς τη Γεωργία την περίοδο 2014-2016 **αυξήθηκαν** κατά 2,8 %, ενώ οι **εισαγωγές** της ΕΕ από την εν λόγω χώρα **μειώθηκαν** κατά 16,4 %. Η πτώση των παγκόσμιων τιμών των βασικών προϊόντων ήταν ένας από τους βασικούς λόγους της μείωσης της αξίας των εξαγωγών της Γεωργίας, καθώς οι εξαγωγές αυτές αφορούν κυρίως πρώτες ύλες και ημικατεργασμένα προϊόντα. Ωστόσο, από άποψη όγκου, το επίπεδο των εξαγωγών παρέμεινε σταθερό.

Η γεωδαισία και η τοπογραφία της ΕΕ αποκομίζουν οφέλη από τα ουκρανικά μη επανδρωμένα αεροσκάφη και τις υπηρεσίες μετά την πώληση

Με έδρα στο Κίεβο, η εταιρεία Drone.ua παράγει μη επανδρωμένα εναέρια οχήματα ή μη επανδρωμένα αεροσκάφη, τα οποία πωλούνται στην Ευρώπη. Η εταιρεία έχει ιδρύσει μια κοινή επιχείρηση με την επωνυμία UAV.tools στη Λιθουανία, με σκοπό τη διάδοση της τεχνολογίας της σε δεκαπέντε ευρωπαϊκές χώρες. Σύντομα θα ανοίξει γραφεία στο Ηνωμένο Βασίλειο και στη Μολδαβία.

Η εταιρεία όχι μόνο εξάγει αεροσκάφη, αλλά παρέχει επίσης τεχνική υποστήριξη, εκπαίδευση και επεξεργασία δεδομένων. Στην Ουκρανία, τα μη επανδρωμένα αεροσκάφη χρησιμοποιούνται στη γεωργία, ενώ στην ΕΕ συνήθως χρησιμοποιούνται για τη γεωδαισία και την τοπογραφία.

Η Ουκρανία ενισχύει τη θέση της στην Ευρώπη στον τομέα της διατροφής των ζώων

Τον Μάιο του 2017 η ουκρανική εταιρεία Kormotech LLC συμπεριλήφθηκε στον κατάλογο των 50 κορυφαίων παρασκευαστών ζωοτροφών για ζώα συντροφιάς στον κόσμο και στην Ευρώπη (υπάρχουν μόνο 3 εταιρείες από την Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη στον εν λόγω κατάλογο).

Μέσω της σφαιρικής και σε βάθος ζώνης ελεύθερων συναλλαγών, κατά τα τελευταία δύο έτη, τα προϊόντα της εταιρείας (ζωοτροφές για γάτες και σκύλους) έχουν αρχίσει να κατακτούν νέες αγορές στην ΕΕ, δεδομένου ότι οι εγκαταστάσεις παραγωγής τους συμμορφώνονται με τα ευρωπαϊκά πρότυπα ποιότητας και ασφάλειας των τροφίμων. Η Kormotech LLC παράγει 16 000 τόνους υγρών ζωοτροφών και 30 000 τόνους ξηρών ζωοτροφών τον χρόνο και πραγματοποιεί εξαγωγές σε 15 χώρες.

3.2. Δασμολογικές ποσοτώσεις

Οι δασμολογικές ποσοτώσεις για γεωργικά προϊόντα δεν χρησιμοποιήθηκαν εξ ολοκλήρου από το σύνολο των τριών εταίρων της σφαιρικής και σε βάθος ζώνης ελεύθερων συναλλαγών, λόγω μη συμμόρφωσης με τις υγειονομικές και φυτοϋγειονομικές απαιτήσεις της ΕΕ.

Στην περίπτωση της **Ουκρανίας** χρησιμοποιήθηκαν πλήρως 11 δασμολογικές ποσοτώσεις επί συνόλου 36.

Στην περίπτωση της **Μολδαβίας** χρησιμοποιήθηκαν οι δασμολογικές ποσοστώσεις των δύο από τις έξι συνολικά ομάδες προϊόντων.

Για τη **Γεωργία**, η μόνη δασμολογική ποσόστωση μηδενικού δασμού, που χορηγήθηκε για το νωπό και διατηρημένο με απλή ψύξη σκόρδο, δεν έχει επίσης χρησιμοποιηθεί.

3.3. Ποσοστά χρησιμοποίησης προτιμήσεων

Τα εν λόγω ποσοστά είναι διαθέσιμα μόνο για τις εξαγωγές των ανατολικών εταίρων στην ΕΕ. Είναι πολύ **υψηλά**, περίπου 80 % για τη Γεωργία και 90 % για την Ουκρανία και τη Μολδαβία.

3.4. Υπηρεσίες και επενδύσεις

Όσον αφορά τις **υπηρεσίες**, τόσο οι ενωσιακές **εξαγωγές** στη Μολδαβία όσο και οι ενωσιακές **εισαγωγές** από τη Μολδαβία **αυξήθηκαν** κατά 3 % και 17 %, αντίστοιχα, κατά τη διετία 2014-2015, ενώ στην περίπτωση της Γεωργίας, παρέμειναν **σταθερές**.

Οι ενωσιακές **επενδυτικές ροές** προς και από τη Μολδαβία **αυξήθηκαν** επίσης και προς τις δύο κατευθύνσεις (οι επενδύσεις της ΕΕ στη Μολδαβία κατά 127 %, οι επενδύσεις της Μολδαβίας στην ΕΕ κατά 67 %), ενώ παραμένουν πολύ χαμηλές σε απόλυτους αριθμούς. Στην περίπτωση της Γεωργίας οι επενδυτικές ροές παρέμειναν σταθερές⁹.

3.5. Φορείς υλοποίησης

Η κανονιστική προσέγγιση αποτελεί βασική συνιστώσα της εφαρμογής της σφαιρικής και σε βάθος ζώνης ελεύθερων συναλλαγών. Αυτό ήταν και το κεντρικό ζήτημα στις συνεδριάσεις των φορέων υλοποίησης – των επιτροπών σύνδεσης στη σύνθεσή τους για τα εμπορικά θέματα και των τεσσάρων θεματικών υποεπιτροπών, σχετικά με τα εξής:

- Τελωνεία,
- Γεωγραφικές ενδείξεις,
- Υγειονομικά και φυτοϋγειονομικά μέτρα, και
- Εμπόριο και αειφόρος ανάπτυξη.

Όσον αφορά τα υγειονομικά και φυτοϋγειονομικά μέτρα, έχει εγκριθεί μια συνολική στρατηγική από κοινού από την ΕΕ και τη Μολδαβία, και ένας νομικός χάρτης πορείας στην περίπτωση της Γεωργίας. Προβλέπεται να ακολουθήσει επίσημη έγκριση της στρατηγικής για τα υγειονομικά και φυτοϋγειονομικά μέτρα με την Ουκρανία κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2017. Τα εν λόγω έγγραφα καθίστανται αναπόσπαστο τμήμα των συμφωνιών σύνδεσης/των σφαιρικών και σε βάθος ζωνών ελεύθερων συναλλαγών και θα καθοδηγούν τις χώρες-εταίρους στην προσέγγιση των νομοθεσιών και στη δημιουργία θεσμικής ικανότητας κατά τα επόμενα έτη.

Παρόμοια σχέδια μεταρρυθμίσεων έχουν εγκριθεί σε **τεχνικούς κανονισμούς και πρότυπα**. Και στους δύο αυτούς τομείς, ωστόσο, η διοικητική ικανότητα θα πρέπει να ενισχυθεί και στις τρεις χώρες, ώστε να εκτελεστούν οι υπόλοιπες εργασίες και να εξασφαλιστεί η αποτελεσματική εφαρμογή και επιβολή της νομοθεσίας.

⁹ Δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για τις συναλλαγές ΕΕ-Ουκρανίας στον τομέα των υπηρεσιών για την περίοδο μετά την εφαρμογή της σφαιρικής και σε βάθος ζώνης ελεύθερων συναλλαγών.

Όσον αφορά τις **δημόσιες συμβάσεις**, σε όλες τις χώρες έχουν καταρτιστεί ολοκληρωμένες στρατηγικές μεταρρύθμισης. Σημειώνεται επίσης ότι τόσο η Μολδαβία όσο και η Ουκρανία προσχώρησαν στη συμφωνία του ΠΟΕ για τις δημόσιες συμβάσεις το 2016.

Όσον αφορά τους **εμπορικούς φραγμούς**, η Ουκρανία εφάρμοσε (μεταξύ Ιουλίου 2016 και Ιουλίου 2017) τους εξαγωγικούς δασμούς για τα απορρίμματα μετάλλων, ενώ εξακολουθεί να εφαρμόζει απαγόρευση των εξαγωγών ξυλείας, που δεν είναι συμβατή με τη σφαιρική και σε βάθος ζώνη ελεύθερων συναλλαγών, ούτε με τον ΠΟΕ. Στο ζήτημα της προστασίας των ενωσιακών γεωγραφικών ενδείξεων στη Γεωργία, οι δύο πλευρές κατέβαλαν μεγάλες προσπάθειες για να εξαλείψουν από την αγορά τις επωνυμίες που αντιβαίνουν σε προστατευόμενες ενωσιακές γεωγραφικές ενδείξεις. Στη Μολδαβία ανακύπτουν προβλήματα σχετικά με την προστασία ορισμένων ενωσιακών γεωγραφικών ενδείξεων, όπως το Prosecco, και προβλήματα λόγω της ύπαρξης αδιαφανών και μεροληπτικών μέτρων που επηρεάζουν τον τομέα διανομής ηλεκτρικής ενέργειας. Η εξάλειψη των εν λόγω φραγμών συζητείται από τους φορείς εφαρμογής της σφαιρικής και σε βάθος ζώνης ελεύθερων συναλλαγών, και σε πολιτικό επίπεδο.

Για την **κανονιστική προσέγγιση** και την **ανάπτυξη θεσμικής ικανότητας** θα απαιτηθούν συνεχείς προσπάθειες από τις αρχές των χωρών-εταίρων και της ΕΕ. Η αποτελεσματική εφαρμογή των σφαιρικών και σε βάθος ζωνών ελεύθερων συναλλαγών και η διευκόλυνση του εμπορίου μεταξύ της ΕΕ και των εταίρων εξαρτάται από αυτήν.

Η ΕΕ παρέχει **οικονομική και τεχνική υποστήριξη** για τις μεταρρυθμίσεις και τη δημιουργία διοικητικής ικανότητας σε τομείς σχετικούς με το εμπόριο, μεταξύ άλλων για τα εξής:

- την εξάλειψη των τεχνικών φραγμών στο εμπόριο (μέσω της ευθυγράμμισης της τυποποίησης και της υποδομής της μετρολογίας, το σύστημα αξιολόγησης της συμμόρφωσης (περιλαμβανομένης της διαπίστευσης των φορέων αξιολόγησης) και το σύστημα εποπτείας της αγοράς για τα πρότυπα της ΕΕ),
- τη θέσπιση κανόνων ανταγωνισμού (και στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων),
- την προσέγγιση των υγειονομικών και φυτοϋγειονομικών μέτρων στο ενωσιακό σύστημα (κυρίως στη δημιουργία θεσμικής ικανότητας ελέγχου της ασφάλειας των τροφίμων),
- την προστασία και την επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας,
- την ευθυγράμμιση του συστήματος δημόσιων συμβάσεων με στόχο το αμοιβαίο άνοιγμα της αγοράς,
- την προώθηση των οργανώσεων παραγωγών και τη βελτιστοποίηση της αξιακής αλυσίδας,
- την ανάπτυξη των ΜΜΕ.

Όσον αφορά την τελευταία, οι τρεις χώρες επωφελούνται από τη **διευκόλυνση της σφαιρικής και σε βάθος ζώνης ελεύθερων συναλλαγών για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις** (200 εκατ. EUR και για τις τρεις χώρες).

4. ΣΥΜΦΩΝΙΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΣΧΕΣΗΣ - ΧΩΡΕΣ ΤΗΣ ΑΦΡΙΚΗΣ, ΤΗΣ ΚΑΡΑΪΒΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΙΡΗΝΙΚΟΥ (ΑΚΕ)

Το 2016 ο αριθμός των συμφωνιών οικονομικής εταιρικής σχέσης (ΣΟΕΣ) που εφαρμόζονται αυξήθηκε σε επτά συμφωνίες που καλύπτουν 28 χώρες:

- στην Καραϊβική, στον Ειρηνικό, στην υποπεριοχή της Ανατολικής και Μεσημβρινής Αφρικής (ΑΜΑ),
- στο Καμερούν στην περιοχή της Κεντρικής Αφρικής,
- στην ομάδα ΣΟΕΣ της Κοινότητας για την Ανάπτυξη της Μεσημβρινής Αφρικής (ΚΑΜΑ),
- στη Γκάνα και στην Ακτή Ελεφαντοστού στην περιοχή της Δυτικής Αφρικής.

4.1. Κατάσταση όσον αφορά τις συμφωνίες

4.1.1. ΚΑΜΑ

Ένα σημαντικό ορόσημο τον Ιούνιο του 2016 ήταν η **υπογραφή από την ΕΕ ΣΟΕΣ** με έξι χώρες της Κοινότητας για την Ανάπτυξη της Μεσημβρινής Αφρικής (ΚΑΜΑ), συμφωνίας που τέθηκε σε προσωρινή εφαρμογή τον Οκτώβριο του 2016. Εκτός από τις **κλασικές εμπορικές διατάξεις**, οι συμμετέχουσες χώρες της ΚΑΜΑ (Μποτσουάνα, Λεσόθο, Ναμίμπια, Νότια Αφρική, Σουαζιλάνδη και Μοζαμβίκη) καθώς και η ΕΕ έχουν δεσμευτεί για μια εταιρική σχέση με επίκεντρο την **αειφόρο ανάπτυξη**, μεταξύ άλλων με την τήρηση κοινωνικών και περιβαλλοντικών προτύπων.

Η συμφωνία υποστηρίζει άμεσα την οικονομική ολοκλήρωση της περιοχής, ευνοώντας στενότερους δεσμούς μεταξύ των έξι εθνών. Το 2016 μόνο η **Μοζαμβίκη** (η έβδομη χώρα της ΚΑΜΑ) δεν είχε ακόμη κυρώσει και δεν εφάρμοζε τη συμφωνία.

4.1.2. Δυτική Αφρική

Η προσωρινή εφαρμογή της ΣΟΕΣ με την περιοχή της Δυτικής Αφρικής υπονομεύεται από τις **υπογραφές που λείπουν** εκ μέρους τριών (επί συνόλου 16) χωρών. Στο μεταξύ, δύο κράτη της περιοχής, η **Ακτή Ελεφαντοστού** και η **Γκάνα**, υπέγραψαν και **κύρωσαν** τις επιμέρους ΣΟΕΣ τους¹⁰. Η Ακτή Ελεφαντοστού άρχισε να εφαρμόζει τη ΣΟΕΣ της τον Σεπτέμβριο του 2016 και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έδωσε την έγκρισή του για τη συμφωνία με τη Γκάνα την 1η Δεκεμβρίου 2016, γεγονός που επιτρέπει την προσωρινή εφαρμογή της.

4.1.3. Κοινότητα της Ανατολικής Αφρικής (ΚΑΑ)

Εδώ εξακολουθούσαν να χρειάζονται οι **υπογραφές τριών χωρών** (επί συνόλου πέντε) πριν δοθεί η έγκριση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και αρχίσει η προσωρινή εφαρμογή της συμφωνίας.

4.2. Εμπορικές ροές

Η εξέλιξη των συναλλαγών στις ΣΟΕΣ που εφαρμόζονται, όπως καλύπτεται από την παρούσα έκθεση [Καραϊβική (Cariforum), Ειρηνικός, εταίροι ΑΜΑ και Καμερούν) αποτυπώνει μια **ετερόκλητη εικόνα**. Ορισμένες χώρες, όπως το Καμερούν και το Φίτζι,

¹⁰ Αμφότερες οι επιμέρους ΣΟΕΣ προβλέπουν την αντικατάστασή τους από την ΣΟΕΣ Δυτικής Αφρικής – ΕΕ, όταν αυτή θα τεθεί σε εφαρμογή.

δεν έχουν εφαρμόσει τις ΣΟΕΣ για αρκετό χρονικό διάστημα ώστε να μπορούν να συναχθούν οριστικά συμπεράσματα. Άλλες χώρες, όμως, γνώρισαν **διακυμάνσεις στις εμπορικές συναλλαγές** και προς τις δύο κατευθύνσεις, κατά τα τελευταία έτη, οι οποίες σε ορισμένες περιπτώσεις συνδέονταν με **διακυμάνσεις των τιμών των βασικών προϊόντων** που επηρεάζουν τις εξαγωγές των εταίρων της ΣΟΕΣ.

Σε ορισμένες χώρες υπάρχει σταθερά **ανοδική τάση** στις εξαγωγές προς την ΕΕ, ιδίως στη **Μαδαγασκάρη** και στη **Δομινικανή Δημοκρατία**.

ΣΥΜΦΩΝΙΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΣΧΕΣΗΣ ΤΗΣ ΕΕ

2017

@Trade_EU
#EUtrade

Σε όλες τις περιφέρειες ΑΚΕ, εκτός από την Καραϊβική, οι χώρες-εταίροι της ΕΕ σε ΣΟΕΣ εμφανίζουν **θετικό εμπορικό ισοζύγιο** με την ΕΕ.

Στην **Καραϊβική**, οι εξαγωγές προς την ΕΕ είχαν **πρωτική πορεία** από το 2013, με κάποιες εξαιρέσεις. Το 2016 σημειώθηκε μείωση κατά 23 % οφειλόμενη στην πτώση των τιμών των βασικών προϊόντων που έπληξε τις εξαγωγές του Τρινιδάδ και Τομπάγκο.

4.3. Επενδύσεις

Οι επενδύσεις της ΕΕ στις επικράτειες των εταίρων ΣΟΕΣ σημειώνουν **αύξηση**, με εξαίρεση την περίπτωση του Cariforum, όπου οι επενδύσεις της ΕΕ παρέμειναν **σταθερές**. Οι επενδύσεις του Cariforum στην ΕΕ έχουν αυξηθεί.

Κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα από τη Μαδαγασκάρη για τους καταναλωτές της ΕΕ

Ο τομέας κλωστοϋφαντουργίας και κατασκευής ειδών ένδυσης της Μαδαγασκάρης επωφελήθηκε από τη σύναψη της ΣΟΕΣ με την αδασμολόγητη και χωρίς ποσοτώσεις πρόσβαση στην ΕΕ και με τη βελτίωση των κανόνων καταγωγής. Μετά την έναρξη ισχύος της ΣΟΕΣ της το 2012, η Μαδαγασκάρη διαπίστωσε αύξηση των εξαγωγών προς την ΕΕ κατά σχεδόν 15 % ανά έτος. Το 2015, τα κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα και τα είδη ένδυσης ήταν οι κυριότερες εξαγωγές της· η αξία τους υπερέβαινε τα 300 εκατ. EUR και αντιπροσώπευαν σχεδόν το ένα τρίτο των συνολικών εξαγωγών της Μαδαγασκάρης στην ΕΕ.

Ένας από τους δικαιούχους είναι η τοπική κλωστοϋφαντουργική εταιρεία Epsilon. Έχει αυξήσει τον αριθμό των εργαζομένων της από τους αρχικούς 100 σε 2 000 εργαζομένους. Η ΣΟΕΣ έχει επίσης συμβάλει στη δημιουργία καλύτερων συνθηκών διαβίωσης για τους εργαζόμενους και τις οικογένειές τους.

4.4. Ενωσιακή στήριξη για την υλοποίηση της ΣΟΕΣ

Είναι σημαντικό να αναπτυχθούν μηχανισμοί παρακολούθησης για να παρακολουθείται η λειτουργία και ο αντίκτυπος των ΣΟΕΣ και να διασφαλίζεται ότι η αναπτυξιακή συνεργασία και η βοήθεια που συνδέεται με το εμπόριο στηρίζουν την υλοποίηση των ΣΟΕΣ.

Στα κεφάλαια για την οικονομική και αναπτυξιακή συνεργασία σε αρκετές ΣΟΕΣ, η ΕΕ έχει δεσμευτεί να συνεργαστεί με τις οικείες χώρες, κυρίως μέσω της παροχής χρηματοδοτικής και τεχνικής συνδρομής.

Η ΕΕ συντόνισε την υλοποίηση της ΣΟΕΣ με την **αναπτυξιακή πολιτική**, τη **συνεργασία** και τη **βοήθεια για το εμπόριο** μέσω συζητήσεων με τις αρμόδιες αρχές σε εθνικό επίπεδο, με τον ιδιωτικό τομέα και με ομάδες της κοινωνίας των πολιτών.

Από κοινού έχουν αναπτύξει «**Εθνικά σχέδια υλοποίησης των ΣΟΕΣ**». Αυτά αποσκοπούν στον εντοπισμό των αναγκών των χωρών όσον αφορά:

- τη συμμόρφωση, διαχείριση και παρακολούθηση των ΣΟΕΣ,
- την επικοινωνία σχετικά με τις ΣΟΕΣ,
- την προώθηση ενός επιχειρηματικού περιβάλλοντος που επιτρέπει στις χώρες και τις επιχειρήσεις να αποκομίσουν όλα τα οφέλη των συμφωνιών.

Η προώθηση αυτή περιλαμβάνει την εφαρμογή των **αναγκαίων μεταρρυθμίσεων** με στόχο:

- την ώθηση στην ανάπτυξη, στην οικονομική διαφοροποίηση και στην τοπική προστιθέμενη αξία,
- την προσέλκυση επενδύσεων, και
- τη στήριξη της δημιουργίας θέσεων εργασίας.

Με βάση τα ανωτέρω, η ΕΕ **προσδιορίζει τις ανάγκες και διερευνά τη σύνδεση** μεταξύ των διαφόρων πιθανών πηγών χρηματοδότησης. Σε αυτές μπορεί να περιλαμβάνεται χρηματοδότηση:

- από τα διάφορα ενωσιακά μέσα αναπτυξιακής βοήθειας σε εθνικό, περιφερειακό και ενδο-ΑΚΕ επίπεδο,
- από τα κράτη μέλη της ΕΕ,
- από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων,
- από άλλους οργανισμούς αναπτυξιακής χρηματοδότησης και άλλους πιθανούς χορηγούς.

Συνολικά, τα εθνικά σχέδια υλοποίησης των ΣΟΕΣ θα συμβάλουν στην ενσωμάτωση των αποκρίσεων στις προκλήσεις και τις ευκαιρίες της εφαρμογής της ΣΟΕΣ με συνεκτικό τρόπο και με μεγαλύτερο αντίκτυπο.

4.5. Αναπτυξιακή βοήθεια

Έχει δεσμευτεί αναπτυξιακή βοήθεια για τις διάφορες περιοχές και χώρες που υλοποιούν ΣΟΕΣ, πέρα από τις άλλες πηγές ενωσιακής χρηματοδότησης οι οποίες στοχεύουν πιο έμμεσα στις ανάγκες που συνδέονται με τις ΣΟΕΣ.

Στην **Καραϊβική**, πάνω από 100 εκατ. EUR διατέθηκαν στο περιφερειακό πρόγραμμα για τις χώρες Cariforum στο πλαίσιο του 11ου Ευρωπαϊκού Ταμείου Ανάπτυξης για ενίσχυση των διαδικασιών περιφερειακής συνεργασίας και ολοκλήρωσης.

Στην περιοχή του **Ειρηνικού**, το περιφερειακό εμπόριο, το επιχειρηματικό περιβάλλον και η συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα αναγορεύτηκαν επίσης σε προτεραιότητες στο περιφερειακό κονδύλιο ύψους 50 εκατ. EUR.

Στην περιοχή της **ΑΜΑ**, χορηγήθηκαν κονδύλια ύψους 10 εκατ. EUR σε καθεμία από τις τέσσερις χώρες της ΣΟΕΣ, στο πλαίσιο του περιφερειακού προγράμματος της Ανατολικής και Μεσημβρινής Αφρικής.

Στη **Δυτική Αφρική**, πραγματοποιήθηκαν προπαρασκευαστικές εργασίες για να διατεθούν στη Γκάνα και στην Ακτή Ελεφαντοστού κονδύλια από το πρόγραμμα περιφερειακής ανταγωνιστικότητας. Στο πρόγραμμα θα περιλαμβάνονται ειδικές δραστηριότητες που συνδέονται με την εφαρμογή των ΣΟΕΣ.

Στην **Κεντρική Αφρική**, το Καμερούν πραγματοποίησε εκτίμηση για το πώς μπορεί να χρησιμοποιήσει τους πόρους που διατίθενται από το περιφερειακό κονδύλιο ύψους 211 εκατ. EUR για την περιφερειακή ολοκλήρωση.

Στις χώρες **ΑΚΕ** εν γένει, η ΕΕ έχει καταβάλει ιδιαίτερες προσπάθειες για να προωθήσει το εμπόριο γεωργικών ειδών διατροφής και τις επενδύσεις, ώστε να βοηθήσει τις χώρες αυτές να αποκομίσουν οφέλη από τις ΣΟΕΣ.

4.6. Θεσμική δραστηριότητα

Υπήρξε σημαντική θεσμική δραστηριότητα στο πλαίσιο των ΣΟΕΣ που καλύπτονται από την παρούσα έκθεση:

- Τα διοικητικά όργανα της ΣΟΕΣ για τις χώρες Cariforum, το Καμερούν και τις χώρες της ΑΜΑ (αλλά όχι του Ειρηνικού), πραγματοποίησαν τις ετήσιες συνεδριάσεις τους.
- Εκπρόσωποι της κοινωνίας των πολιτών συναντήθηκαν κατά τη δεύτερη συνεδρίαση της Μικτής Συμβουλευτικής Επιτροπής της ΣΟΕΣ Cariforum-ΕΕ (Βρυξέλλες, Απρίλιος 2016).

Περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με τις εν λόγω συνεδριάσεις περιλαμβάνονται στο έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής που συνοδεύει την παρούσα έκθεση.

5. ΣΕΣ «ΠΡΩΤΗΣ ΓΕΝΙΑΣ»

Η ΕΕ συνήψε ΣΕΣ «πρώτης γενιάς» πριν από την **ανακοίνωση «Η Ευρώπη στον κόσμο»** του 2006. Οι εν λόγω ΣΕΣ κατά κανόνα καλύπτουν μόνον το εμπόριο αγαθών, ενώ ακόμα και τα γεωργικά προϊόντα είχαν συχνά προστεθεί στο πεδίο εφαρμογής τους μόνο σε μεταγενέστερο στάδιο.

Οι ΣΕΣ σε αυτή την κατηγορία είναι μάλλον ανομοιογενείς, και περιλαμβάνουν:

- την τελωνειακή ένωση με την Τουρκία,
- τις ΣΕΣ με την Ισλανδία, τη Νορβηγία¹¹ και την Ελβετία, που χρονολογούνται από τη δεκαετία του 1970,
- τις ΣΕΣ με τις Νήσους Φερόες, το Μεξικό, τη Χιλή και τη Νότια Αφρική,
- τις ΣΕΣ με τους μεσογειακούς εταίρους της ΕΕ¹² ως μέρος των συμφωνιών σύνδεσης που έχουν συναφθεί με τις χώρες αυτές κατά τη δεκαετία του 1990¹³.

Υπάρχουν **σχέδια για αναβάθμιση** των περισσότερων από τις εν λόγω ΣΕΣ σε σφαιρικές ΣΕΣ που ανταποκρίνονται καλύτερα στις πιο περίπλοκες οικονομικές ανταλλαγές που διεξάγονται σήμερα μεταξύ της ΕΕ και των εταίρων της. Οι διαπραγματεύσεις για την αναβάθμιση της ΣΕΣ με το **Μεξικό** είναι σε εξέλιξη, ενώ έχουν ξεκινήσει και διαπραγματεύσεις με το **Μαρόκο** και την **Τυνησία**. Προετοιμάζεται η έναρξη διαπραγματεύσεων για τον εκσυγχρονισμό της τελωνειακής ένωσης με την **Τουρκία** και της ΣΕΣ με τη **Χιλή**, ενώ η ΣΕΣ με τη **Νότια Αφρική** έχει αντικατασταθεί από τη ΣΟΕΣ με την ΚΑΜΑ.

Εξαγωγές παραδοσιακών ιταλικών ζυμαρικών στη Νότια Αφρική

Η Pasta Astorino, μια οικογενειακή επιχείρηση της Καλαβρίας, παράγει και πωλεί ζυμαρικά στην Ιταλία και στο εξωτερικό. Η εμπορική συμφωνία μεταξύ της ΕΕ και της Νότιας Αφρικής τέθηκε σε ισχύ το 2000. Το γεγονός αυτό οδήγησε σε σημαντική αύξηση των ευρωπαϊκών εξαγωγών ζυμαρικών στη Νότια Αφρική, τόσο από την

¹¹ Η συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο (ΕΟΧ) του 1992 με την Ισλανδία και τη Νορβηγία ενίσχυσε την ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων, των υπηρεσιών, των επενδύσεων και των ατόμων σε όλη την περιοχή αυτή. Δεν αποτελεί αντικείμενο της παρούσας έκθεσης.

¹² Αλγερία, Αίγυπτος, Ισραήλ, Ιορδανία, Λίβανος, Μαρόκο, Παλαιστίνη και Τυνησία.

¹³ Βλ. τον πλήρη κατάλογο στο παράρτημα 2.

άποψη της αξίας (43 %) όσο και της ποσότητας (67 %).

Χάρη στην εμπορική συμφωνία μεταξύ της ΕΕ και της Νότιας Αφρικής, η Pasta Astorino ξεκίνησε την επιχειρηματική της δραστηριότητα στη Νότια Αφρική, όπου εξήγαγε έναν τόνο ζυμαρικών το 2015. Οι τοπικές επιχειρήσεις που προμηθεύουν την εταιρεία ευνοήθηκαν επίσης από την εμπορική συμφωνία της ΕΕ.

5.1. Εμπορικές ροές

Η ανάπτυξη του εμπορίου συνολικά ήταν θετική, καθώς οι αμφίδρομες συναλλαγές αυξήθηκαν σε όλες τις περιπτώσεις στη διάρκεια εφαρμογής των ΣΕΣ.

5.1.1. Ελβετία

Η Ελβετία είναι ο τρίτος μεγαλύτερος εμπορικός εταίρος της ΕΕ, και τόσο οι **εξαγωγές όσο και οι εισαγωγές της ΕΕ έχουν αυξηθεί** κατά 96 % από το 2002.

5.1.2. Τουρκία

Η Τουρκία αποτελεί τον πέμπτο μεγαλύτερο εμπορικό εταίρο της ΕΕ. Κατά τη διάρκεια της περιόδου εφαρμογής, οι **εξαγωγές της ΕΕ** προς την Τουρκία **αυξήθηκαν** κατά 185 % και οι εισαγωγές κατά 160 %. Οι εξαγωγές της ΕΕ προς την Τουρκία ήταν ωστόσο **σταθερές από το 2014**, ενώ οι εισαγωγές εξακολουθούν να αυξάνονται, με αποτέλεσμα τη μείωση στο εμπορικό ισοζύγιο της ΕΕ από 20 δισ. EUR σε 10 δισ. EUR.

5.1.3. Χιλή

Όσον αφορά τη Χιλή, οι εξαγωγές της ΕΕ έχουν αυξηθεί κατά 170 % από το 2002, σχεδόν τρεις φορές περισσότερο απ' ό,τι οι εισαγωγές, οι οποίες αυξήθηκαν κατά 50 % την ίδια περίοδο. Ωστόσο, λόγω των πολυάριθμων ΣΕΣ που έχει συνάψει η Χιλή με άλλους εμπορικούς εταίρους μετά τη ΣΕΣ ΕΕ-Χιλής, με την πάροδο του χρόνου η ΕΕ έχει σταδιακά **απολέσει μερίδιο αγοράς στη Χιλή** προς όφελος άλλων εμπορικών εταίρων¹⁴.

Εξαγωγές αυστριακής ζύμης στο Μεξικό

Η Backaldrin είναι μια οικογενειακή εταιρεία παρασκευής συστατικών ψησίματος στο Asten, στην Άνω Αυστρία. Η εταιρεία έχει εφεύρει τα πολύσπορα ψωμάκια Kornspitz και εξάγει τα προϊόντα της σε περισσότερες από 100 χώρες. Το 2001 η εμπορική συμφωνία ΕΕ-Μεξικού συνέβαλε στην είσοδο της Backaldrin στη μεξικανική αγορά.

Η Backaldrin εξάγει σήμερα το 80 % της παραγωγής της και η ισχυρή διεθνής επιχειρηματική της δραστηριότητα έχει εξασφαλίσει τη συνέχιση των επενδύσεων και τη δημιουργία θέσεων εργασίας. Το 2013 η Backaldrin εγκαινίασε ένα κέντρο καινοτομίας και τεχνολογίας και αναμένει να δημιουργηθούν 50 θέσεις εργασίας για εργαζομένους με υψηλότερη εξειδίκευση στο εγγύς μέλλον.

¹⁴ Για να διατηρήσει και να ενισχύσει τη θέση της στην αγορά της Χιλής, η ΕΕ μαζί με τη Χιλή εξετάζουν επί του παρόντος τη δυνατότητα διαπραγματεύσεων για τον εκσυγχρονισμό της υφιστάμενης συμφωνίας.

5.1.4. Μεσογειακές χώρες

Οι συμφωνίες με τις χώρες της Μεσογείου προβλέπουν την **αμοιβαία ελευθέρωση** του συνόλου των συναλλαγών για βιομηχανικά προϊόντα και, σε διαφορετικό βαθμό, του εμπορίου γεωργικών, μεταποιημένων γεωργικών και αλιευτικών προϊόντων.

Οι συμφωνίες αυτές κατά κανόνα περιέχουν **στοιχεία ασυμμετρίας**, για παράδειγμα, μεγάλες μεταβατικές περιόδους και/ή λιγότερο εκτεταμένη ελευθέρωση του εμπορίου γεωργικών προϊόντων. Αυτό ωφελεί τους μεσογειακούς εταίρους και στοχεύει κυρίως στην ανάπτυξη της περιοχής και στην καλύτερη ενσωμάτωσή της στην ενωσιακή αγορά.

Για τους περισσότερους εταίρους μας στην περιοχή, η ΕΕ είναι ο σημαντικότερος εμπορικός εταίρος. Οι χώρες της Μεσογείου **εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από την ΕΕ** τόσο για τις εισαγωγές όσο και για τις εξαγωγές.

Αν και το **εμπόριο έχει αυξηθεί** και στις δύο πλευρές, στις περισσότερες χώρες οι εξαγωγές της ΕΕ αυξήθηκαν με ταχύτερο ρυθμό απ' ό,τι οι εισαγωγές από τους εν λόγω εταίρους. Κατ' εξαίρεση, οι εξαγωγές από το Μαρόκο και την Τυνησία προς την ΕΕ αυξήθηκαν περισσότερο από τις εξαγωγές της ΕΕ στις αγορές των χωρών αυτών μετά την έναρξη ισχύος των συμφωνιών. Οι χώρες που έχουν προχωρήσει περισσότερο όσον αφορά τις **διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις** και τη **διαφοροποίηση**, όπως το **Μαρόκο, η Τυνησία και το Ισραήλ** έχουν σχετικά μικρότερα και σταθερότερα εμπορικά ελλείμματα.

Η **Αλγερία** είναι επίσης ειδική περίπτωση, καθώς περισσότερο από το 90 % των εξαγωγών της προς την ΕΕ αποτελείται από ορυκτά καύσιμα, γεγονός που οδήγησε σε εμπορικό πλεόνασμα σε ετήσια βάση έως το 2012. Από το 2012, ωστόσο, η αξία αυτών των εξαγωγών μειώθηκε σημαντικά σε συνάρτηση με την **πτώση των διεθνών τιμών του πετρελαίου**. Από το 2015 η Αλγερία καταγράφει **εμπορικό έλλειμμα με την ΕΕ**.

Εξαγωγές περισσότερων ισπανικών μπισκότων στην Αλγερία

Η εταιρεία Galletas Gullón είναι από τους μεγαλύτερους ευρωπαϊκούς παραγωγούς μπισκότων. Εξάγει τα προϊόντα της σε περισσότερες από 100 χώρες. Η εμπορική συμφωνία μεταξύ της ΕΕ και της Αλγερίας, η οποία τέθηκε σε ισχύ το 2005, μείωσε τα δασμολογικά εμπόδια, που προηγουμένως έφταναν έως και σε 30 %. Η ρύθμιση αυτή διευκόλυνε τις ευρωπαϊκές εταιρείες όπως η Galletas Gullón να εξάγουν τα προϊόντα τους στη χώρα.

Κατά την τελευταία πενταετία η Galletas Gullón σημείωσε αύξηση της τάξης του 36 % στις πωλήσεις στην Αλγερία, φθάνοντας τα 2 εκατ. EUR το 2015. Η διαρκής ζήτηση έχει εξασφαλίσει ότι η Galletas Gullón είναι πλέον ο μεγαλύτερος εξαγωγέας μπισκότων προς την Αλγερία, ένα επίτευγμα που η εταιρεία θεωρεί ότι δεν θα ήταν δυνατό χωρίς τη ΣΕΣ.

5.2. Δασμολογικές ποσοτώσεις

Σε γενικές γραμμές, οι δασμολογικές ποσοτώσεις **δεν χρησιμοποιούνται καλά** ή χρησιμοποιούνται μόνο για περιορισμένο αριθμό προϊόντων. Η εξαίρεση είναι το Ισραήλ, το οποίο ως επί το πλείστον χρησιμοποιεί πλήρως τις δασμολογικές του ποσοτώσεις. Πολλοί μεσογειακοί εταίροι αντιμετωπίζουν προκλήσεις στον τομέα των εξαγωγών προς την

ενωσιακή αγορά, λόγω των **ρυθμιστικών απαιτήσεων** και των προτύπων της ΕΕ. Σε πολλές περιπτώσεις, το ρυθμιστικό περιβάλλον στις χώρες εταίρους δεν ανταποκρίνεται προς τις απαιτήσεις της ΕΕ.

Για τους εταίρους της Μεσογείου, η **περιφερειακή αστάθεια** είχε οικονομικό αντίκτυπο. Παραδείγματα των δυσχερειών που αντιμετωπίζουν οι εταίροι αυτοί περιλαμβάνουν:

- το κλείσιμο παραδοσιακών εμπορικών οδών,
- τη δύσκολη πολιτική κατάσταση,
- την ύπαρξη μεγάλου αριθμού προσφύγων, και
- δυσκολίες στην προσέλκυση ξένων επενδύσεων σε καιρούς αστάθειας.

Οι συνέπειες της **συριακής προσφυγικής κρίσης** είναι ιδιαίτερα έντονες σε μικρές και ευάλωτες οικονομίες όπως της Ιορδανίας και του Λιβάνου. Η ΕΕ διερευνά τρόπους για να ενισχυθεί η οικονομική συνεργασία και η βοήθεια που σχετίζεται με το εμπόριο, με στόχο να εξασφαλιστεί ότι οι μεσογειακές χώρες επωφελούνται περισσότερο από την ελευθέρωση του εμπορίου με την ΕΕ. Η πρωτοβουλία του Ιουλίου του 2016 για **απλούστευση των κανόνων καταγωγής** με την **Ιορδανία**, που συνδέεται με την απασχόληση των Σύριων προσφύγων, αποτελεί παράδειγμα της βούλησης της ΕΕ να ανταποκριθεί σε συγκεκριμένες προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι μεσογειακοί εταίροι.

5.3. Ποσοστά χρησιμοποίησης προτιμήσεων

Τέτοια ποσοστά δεν είναι διαθέσιμα για όλες τις χώρες όσον αφορά τις εξαγωγές της ΕΕ. Τα διαθέσιμα ποσοστά είναι πάντως πολύ χαμηλότερα για τις ενωσιακές εξαγωγές απ' ό,τι για τις ενωσιακές εισαγωγές από τους εταίρους ΣΕΣ. Τα ποσοστά χρησιμοποίησης προτιμήσεων για **τους εταίρους ΣΕΣ «πρώτης γενιάς»** κυμαίνονται μεταξύ 96 % (εισαγωγές από την Τυνησία και την Αίγυπτο) και 66 % (εισαγωγές από τη Νορβηγία) με μέσο όρο 84 %. Όσον αφορά τις **εξαγωγές της ΕΕ**, κυμαίνονται από 74 % (εξαγωγές προς τον Λίβανο και τη Χιλή) έως 23,5 % (εξαγωγές στην Τυνησία), με μέσο όρο 53 %.

5.4. Υπηρεσίες και επενδύσεις

Σε γενικές γραμμές, η ΕΕ είναι είτε ο μεγαλύτερος εταίρος είτε ένας από τους κορυφαίους εταίρους στις συναλλαγές στον τομέα των υπηρεσιών και πάροχος επενδύσεων σε όλες τις οικείες χώρες. Η εξέλιξη των συναλλαγών στον τομέα των υπηρεσιών και των επενδύσεων ήταν, γενικά, **θετική**. Τα τελευταία χρόνια, ωστόσο, οι ευρύτερες εξελίξεις, ιδίως στην περιοχή της Μεσογείου έχουν επηρεάσει τις συναλλαγές στον τομέα των υπηρεσιών σε ορισμένες χώρες, και ιδίως τον **τουρισμό**.

5.4.1. Χιλή

Οι υπηρεσίες δεν καλύπτονται από τις ΣΕΣ «πρώτης γενιάς», με εξαίρεση τις περιπτώσεις του Μεξικού και της Χιλής. Οι **ενωσιακές εξαγωγές υπηρεσιών** προς τη Χιλή αυξήθηκαν κατά 27 % και οι εισαγωγές κατά 29 % μεταξύ του 2010 και του 2015.

Όσον αφορά τις **επενδύσεις**, η ΕΕ είναι ο μεγαλύτερος επενδυτής στη Χιλή, αλλά τα τελευταία χρόνια, οι ενωσιακές επενδύσεις παρουσιάζουν μείωση, πιθανά λόγω της **κρίσης του εξορυκτικού τομέα της Χιλής**.

5.4.2. Μεξικό

Κατά την περίοδο 2010-2015 οι ενωσιακές εξαγωγές **υπηρεσιών** προς το Μεξικό αυξήθηκαν κατά 54 %, ενώ οι εισαγωγές της ΕΕ αυξήθηκαν κατά 47 %.

Στην περίπτωση του Μεξικού, η μέση ετήσια ροή επενδύσεων, καταγωγής ΕΕ έχει **τριπλασιαστεί** από την έναρξη ισχύος της ΣΕΣ.

5.5. Φορείς υλοποίησης

Οι ΣΕΣ «πρώτης γενιάς» δεν έχουν τόσο αναλυτική διάρθρωση φορέων υλοποίησης όσο οι πιο πρόσφατες ΣΕΣ, αλλά προγραμματίζεται και συνήθως λαμβάνει χώρα μια **ετήσια συνάντηση** για τον απολογισμό των εξελίξεων.

Τα θέματα τα οποία συζητώνται σε αυτές τις συνεδριάσεις είναι πολύ διαφορετικά και αντικατοπτρίζουν την ιδιαίτερη κατάσταση κάθε χώρας-εταίρου. Κοινά θέματα σε διάφορες από αυτές τις συνεδριάσεις ήταν:

- οι πολύπλοκες τελωνειακές διαδικασίες,
- οι περιορισμοί στο εμπόριο γεωργικών προϊόντων,
- τα φάρμακα,
- οι δημόσιες συμβάσεις, και
- οι περιορισμοί στις άμεσες ξένες επενδύσεις.

Στην περίπτωση των μεσογειακών χωρών, συζητήθηκε επίσης η **βοήθεια που συνδέεται με το εμπόριο**, με έμφαση στην **προσέγγιση της νομοθεσίας** με τις ενωσιακές διατάξεις, ιδίως στους τομείς των υγειονομικών και φυτοϋγειονομικών μέτρων, των προτύπων και της διαπίστωσης της συμμόρφωσης.

6. ΣΤΟ ΕΠΙΚΕΝΤΡΟ: ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΕΙΦΟΡΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Οι ΣΕΣ της ΕΕ περιλαμβάνουν διατάξεις για την αειφόρο ανάπτυξη, όπως η τήρηση βασικών διεθνών **εργασιακών** και **περιβαλλοντικών προτύπων** και μέσων, μεταξύ άλλων όσον αφορά την **ξύλεια** και την **αλιεία**, καθώς και την προαγωγή της **αειφόρου παραγωγής** και της **εταιρικής κοινωνικής ευθύνης**.

Η φύση και το εύρος των δραστηριοτήτων στο πλαίσιο των κεφαλαίων του Εμπορίου και της Αειφόρου Ανάπτυξης (ΕΑΑ) διαφέρουν μεταξύ των εταίρων και εξαρτώνται από τη στιγμή που τα εν λόγω κεφάλαια έχουν τεθεί σε ισχύ.

Στο πλαίσιο των συμφωνιών σύνδεσης με τη Γεωργία, τη Μολδαβία και την Ουκρανία, σχετικές με το εμπόριο διατάξεις εφαρμόστηκαν μόλις πρόσφατα. Έτσι ένα μεγάλο μέρος των εργασιών το 2016 ήταν η **δημιουργία θεσμών**, συμπεριλαμβανομένων μηχανισμών της κοινωνίας των πολιτών, καθώς και ο **προσδιορισμός τομέων προτεραιότητας** στις εργασίες.

6.1. Δραστηριότητες των ΣΕΣ «νέας γενιάς»

Οι πιο μακροχρόνιες συμφωνίες είναι αυτές με τη Νότια Κορέα, την Κεντρική Αμερική, καθώς και με την Κολομβία και το Περού. Κατωτέρω παρατίθενται μερικές από τις δραστηριότητες που πραγματοποιήθηκαν το 2016 στο πλαίσιο των τριών αυτών συμφωνιών.

Πραγματοποιήθηκε **συγκριτική μελέτη** σχετικά με την εφαρμογή της σύμβασης αριθ. 111 της ΔΟΕ για την απαγόρευση των διακρίσεων στον χώρο εργασίας στην ΕΕ και την **Κορέα** (συμπεριλαμβανομένων εργαστηρίων στη Σεούλ και τις Βρυξέλλες).

Σε εξέλιξη βρίσκονται έργα με τη ΔΟΕ στο **Ελ Σαλβαδόρ** και τη **Γουατεμάλα** για να ενισχυθεί η εφαρμογή των **θεμελιωδών συμβάσεων της ΔΟΕ**, με έμφαση στα εξής:

- την ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι,
- τις συλλογικές διαπραγματεύσεις και τη μη διακριτική μεταχείριση, και
- την παιδική εργασία.

Συνεχίστηκε ο διάλογος με την **Κολομβία** σχετικά με την εφαρμογή της σύμβασης για το διεθνές εμπόριο των ειδών άγριας πανίδας και χλωρίδας που απειλούνται με εξαφάνιση (**CITES**).

Σε γενικές γραμμές, υπήρξε **σταδιακή πρόοδος** κατά την εφαρμογή των κεφαλαίων του ΕΑΑ. Οι δραστηριότητες διευκόλυναν και παρέσχαν χρήσιμο έδαφος για τακτικό και εστιασμένο διάλογο με τους εμπορικούς εταίρους της ΕΕ σχετικά με συναφή με το εμπόριο εργασιακά και περιβαλλοντικά ζητήματα και για τον αρχικό προσδιορισμό των προτεραιοτήτων και των ευκαιριών του ΕΑΑ.

6.2. Διακρατικές συνεδριάσεις για το ΕΑΑ

Κατά την περίοδο αναφοράς, πραγματοποιήθηκαν διακρατικές συνεδριάσεις με την Κεντρική Αμερική, την Κολομβία και το Περού, την Κορέα, τη Γεωργία και τη Μολδαβία.

Στο σκέλος της **εργασίας**, τα θέματα που συζητήθηκαν το 2016 ήταν, μεταξύ άλλων:

- η επιθεώρηση εργασίας (Κολομβία, Περού, Ονδούρα, Μολδαβία, Γεωργία),
- οι συλλογικές διαπραγματεύσεις (Κολομβία, Γουατεμάλα),
- η βία κατά των συνδικαλιστικών οργανώσεων (Κολομβία),
- η ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι (Ελ Σαλβαδόρ, Παναμάς),

- η παιδική εργασία (Κολομβία, Ελ Σαλβαδόρ, Γουατεμάλα, Παναμάς, Γεωργία),
- οι τριμερείς διαβουλεύσεις¹⁵ (Γεωργία), και
- υγεία και ασφάλεια στην εργασία (Κολομβία, Περού, Μολδαβία).

Τα βασικά **περιβαλλοντικά ζητήματα** που συζητήθηκαν περιλαμβάνουν:

- **CITES:**
 - Γεωργία, Μολδαβία,
 - εμπόριο δέρματος κροκοδείλου και αλιγάτορα από την Κολομβία,
 - ξυλεία (γένος *Dalbergia*) με τη Γουατεμάλα και τον Παναμά,
 - καρχαρίες και σελάχια με τον Παναμά.
- καταπολέμηση της **κλιματικής αλλαγής** στο πλαίσιο της συμφωνίας του Παρισιού:
 - μείωση των εκπομπών CO₂ από τη βιομηχανία στην Κόστα Ρίκα,
 - αποκατάσταση οικοσυστημάτων, αναδάσωση και καταπολέμηση της αποψίλωσης των δασών (στο Ελ Σαλβαδόρ, την Ονδούρα, τη Νικαράγουα, τη Γεωργία),
 - Σύμβαση για τη βιολογική ποικιλότητα (ιδίως το Πρωτόκολλο της Ναγκόγια), με τον Παναμά και τη Μολδαβία.

6.3. Άλλες συνεδριάσεις

Παράλληλα με τις κυβερνητικές συνεδριάσεις για το ΕΑΑ, οργανώθηκαν ανοικτές συνεδριάσεις μεταξύ της **κυβέρνησης και των εκπροσώπων της κοινωνίας των πολιτών**, συμπεριλαμβανομένων εκπροσώπων των εργαζομένων και των εργοδοτών. Οι ομάδες διαβούλευσης της κοινωνίας των πολιτών της ΕΕ συνεδρίασαν, για όλες τις συμφωνίες, για να συζητήσουν την εφαρμογή των κεφαλαίων για το ΕΑΑ, με τη γραμματειακή υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής.

6.4. Σημερινή κατάσταση και βασικές προκλήσεις

Σε γενικές γραμμές, οι συμφωνίες επιδιώκουν να παρέχουν ένα **χρήσιμο πλαίσιο** για την αντιμετώπιση ζητημάτων που ενδέχεται να προκύψουν από την αλληλεπίδραση μεταξύ των εμπορικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών στόχων.

Όμως, οι εργασίες σχετικά με το ΕΑΑ **δεν έχουν ακόμη αξιοποιηθεί στο πλήρες δυναμικό τους**¹⁶. Θα πρέπει να καταβληθούν περισσότερες προσπάθειες για περαιτέρω βελτίωση των εργασιακών και των περιβαλλοντικών πολιτικών, με παράλληλη τήρηση των διεθνών δεσμεύσεων και με στόχο ένα υψηλό επίπεδο προστασίας.

Η υλοποίηση των δεσμεύσεων για το ΕΑΑ βασίζεται σε μια **μακροπρόθεσμη δέσμευση** με τους εμπορικούς εταίρους και με **στενό συντονισμό** μεταξύ των **αρχών διαφόρων επιπέδων** που είναι αρμόδιες για τις πολιτικές σε τομείς όπως οι εργασιακές σχέσεις και το περιβάλλον. Οι ανωτέρω δεν αντιλαμβάνονται πάντα ή δεν κατανοούν πάντα τη σχέση μεταξύ αυτών των πολιτικών και του διεθνούς εμπορίου. Η συνεργασία με τις οργανώσεις της **κοινωνίας των**

¹⁵ η διαβούλευση μεταξύ επιχειρήσεων, εργαζομένων και κράτους.

¹⁶ Η Επιτροπή διεξάγει επί του παρόντος διεξοδικές συζητήσεις με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και τους ενδιαφερομένους με στόχο να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητα της υλοποίησης και η επιβολή των διατάξεων για το εμπόριο και την αειφόρο ανάπτυξη στις συμφωνίες μας. Στις 11 Ιουλίου 2017 η Επιτροπή εξέδωσε έγγραφο εργασίας το οποίο χρησιμεύει ως βάση για τη συζήτηση αυτή. Βλέπε: http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2017/july/tradoc_155686.pdf

πολιτών, συμπεριλαμβανομένων των εκπροσώπων των εργαζομένων και των εργοδοτών, αποτελεί σημαντικό μέρος της εν λόγω διαδικασίας. Οι οργανώσεις αυτές θα πρέπει να διαδραματίσουν ολοένα και μεγαλύτερο ρόλο στην παρακολούθηση της υλοποίησης.

Στη διάρκεια του 2016 η Επιτροπή εργάστηκε για την εφαρμογή των κεφαλαίων του ΕΑΑ στις ΣΕΣ με πιο αποτελεσματικό τρόπο. Η Επιτροπή επεδίωξε **βελτίωση της συνεργασίας** με τις επιχειρήσεις και άλλους σχετικούς ενδιαφερομένους της κοινωνίας των πολιτών, καθώς και **βελτίωση του συντονισμού** με διεθνείς οργανισμούς, ιδίως τη ΔΟΕ.

Η Επιτροπή σκοπεύει να αξιοποιήσει καλύτερα τις **δομές εποπτείας και παρακολούθησης διεθνών φορέων**, όπως η ΔΟΕ και οι πολυμερείς περιβαλλοντικές συμφωνίες (ΠΠΣ) ως βασική πηγή πληροφοριών για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας όσον αφορά την υλοποίηση του ΕΑΑ.

Η Επιτροπή ανέθεσε επίσης **πilotικές έρευνες** για τον έλεγχο, μεταξύ άλλων μέσω διαβουλεύσεων με τους κοινωνικούς εταίρους, της **πορείας των εργασιών για την υλοποίηση** στη νομοθεσία και στην πράξη των βασικών προτύπων εργασίας στις pilotικές χώρες (Κολομβία, Γεωργία και Γουατεμάλα). Η Επιτροπή σκοπεύει να επεκτείνει τις έρευνες αυτές κατά την περίοδο 2018-2019.

Η Επιτροπή ίδρυσε μηχανισμό για την ενδυνάμωση της **συνεργασίας της με τα κράτη μέλη της ΕΕ** όσον αφορά την υλοποίηση των κεφαλαίων ΕΑΑ μέσω ειδικής ομάδας εμπειρογνομόνων για το ΕΑΑ. Η ομάδα αυτή συνεδριάζει τακτικά και καθιστά δυνατή την ανταλλαγή πληροφοριών και τον συντονισμό. Η εταιρική σχέση με τα κράτη μέλη και η συνεργασία για θέματα ΕΑΑ θα ενταθούν κατά τη διάρκεια της περιόδου 2017-2018.

7. ΕΚ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΩΝ ΣΕΣ – ΧΙΛΗ ΚΑΙ ΜΕΞΙΚΟ

Η παρούσα έκθεση περιγράφει την πορεία των εργασιών για την υλοποίηση των ΣΕΣ το 2016. Λαμβάνει επίσης υπόψη τα δεδομένα των τελευταίων ετών για λόγους σύγκρισης. Διεξοδική ανάλυση των επιπτώσεων των ΣΕΣ πραγματοποιείται στο πλαίσιο των εκ των υστέρων αξιολογήσεων. Μέχρι τώρα, τέτοιες αξιολογήσεις έχουν γίνει για τις ΣΕΣ με τη Χιλή και το Μεξικό¹⁷. Η ανάλυση για τη ΣΕΣ με την Κορέα θα ολοκληρωθεί το 2017. Επιπλέον, επί του παρόντος διεξάγεται γενική μελέτη για τον αντίκτυπο των ΣΕΣ στην καλή μεταχείριση των ζώων.

7.1. Χιλή

Εν προκειμένω, η μελέτη κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι **περικοπές δασμών** είχαν σημαντικό αντίκτυπο στις διμερείς εμπορικές ροές. Οι προσομοιώσεις κατέδειξαν ότι, ελλείψει μιας ΣΕΣ, οι εξαγωγές της Χιλής στην ΕΕ το 2009 θα ήταν κατά 20 % χαμηλότερες, ενώ οι εξαγωγές της ΕΕ προς τη Χιλή το 2010 θα είχαν μειωθεί τουλάχιστον κατά 40 %.

Η μελέτη έδειξε το ενωσιακό φθίνον μερίδιο επί του **συνολικού εμπορίου** της Χιλής μετά τη θέση σε ισχύ της συμφωνίας, παρά τη σημαντική αύξηση των διμερών εμπορικών ροών. Εξ αυτού συνάγεται ότι, ελλείψει μιας ΣΕΣ, οι ενωσιακοί εξαγωγείς ενδέχεται να έχουν παραγκωνιστεί σημαντικά από τη χιλιανή αγορά, λόγω του σημαντικού αριθμού των ΣΕΣ που έχει υπογράψει η Χιλή με άλλους εταίρους.

Όσον αφορά τις **υπηρεσίες**, η μελέτη κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι ενωσιακές εξαγωγές υπηρεσιών είχαν αυξηθεί περισσότερο μετά την έναρξη ισχύος της ΣΕΣ σε τομείς με υψηλότερο βαθμό φιλελευθεροποίησης, σε σύγκριση με τις δεσμεύσεις GATS του ΠΟΕ¹⁸. Οι εξαγωγές υπηρεσιών της Χιλής στην ΕΕ είχαν επίσης σχετικά καλές επιδόσεις σε αρκετούς τομείς όπου οι δεσμεύσεις της ΣΕΣ υπερέβαιναν εκείνες που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο της GATS.

Η εκ των υστέρων εκτίμηση επιπτώσεων επισήμανε ανάμεικτες αλλά συνολικά οριακές επιπτώσεις στους **φυσικούς πόρους** και στην **υποβάθμιση του περιβάλλοντος**. Η αυξημένη χρήση λιπασμάτων και οι μεγαλύτερες εξαγωγές μολυβδαινίου, σολομού, μαλακίων και προϊόντων ξύλου συνέβαλαν, αν και με περιορισμένο τρόπο, σε διαφορετικές μορφές ρύπανσης του ατμοσφαιρικού αέρα και των υδάτων. Ωστόσο, οι επιπτώσεις αυτές αντισταθμίστηκαν σε κάποιο βαθμό από την αύξηση των περιβαλλοντικών προτύπων, που απαιτούνται από την ΕΕ.

Η μελέτη υπολόγισε επίσης τις **κοινωνικές επιπτώσεις** κυρίως στη Χιλή, καθόσον κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η ΣΕΣ δεν προκάλεσε κανένα προφανές κόστος κοινωνικής προσαρμογής στην ΕΕ.

Στον **γεωργικό** τομέα στη Χιλή, τα μικρά γεωργικά νοικοκυριά ενδέχεται να είχαν απώλειες απέναντι στις σχετικά μεγαλύτερης κλίμακας επιχειρήσεις του γεωργικού τομέα. Συνολικά, όμως, είχαν ευνοηθεί από την αύξηση του συνολικού γεωργικού εισοδήματος και από τη

¹⁷ Η αξιολόγηση της ΣΕΣ με τη Χιλή πραγματοποιήθηκε το 2012 από την ITAQA Sarl και της ΣΕΣ με το Μεξικό το 2016 από την Ecoys. Οι τελικές εκθέσεις είναι διαθέσιμες στο κοινό, στη διεύθυνση: http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2012/august/tradoc_149881.pdf, και http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2017/august/tradoc_156011.pdf

¹⁸ Γενική συμφωνία για τις συναλλαγές στον τομέα των υπηρεσιών.

μείωση των ανισοτήτων όσον αφορά την πρόσβαση στην αγορά μεταξύ της γεωργίας και των άλλων τομέων, που ήταν απόρροια της ΣΕΣ.

7.2. Μεξικό

Εν προκειμένω, η ανάλυση κατέληξε στο συμπέρασμα ότι το διμερές **εμπόριο αγαθών** μεταξύ της ΕΕ και του Μεξικού αυξήθηκε σημαντικά μετά την έναρξη ισχύος της ΣΕΣ, ιδίως όσον αφορά τα μη γεωργικά προϊόντα.

Οι ενωσιακές **εξαγωγές γεωργικών προϊόντων** εξακολουθούν να υπόκεινται σε υψηλούς δασμούς και σημαντικά εμπόδια ως προς τα υγειονομικά και φυτοϋγειονομικά μέτρα στο Μεξικό.

Οι εξαγωγές και οι εισαγωγές υπερδιπλασιάστηκαν και οι εξαγωγές από την ΕΕ στο Μεξικό αυξήθηκαν ελαφρώς ταχύτερα απ' ό,τι οι εξαγωγές από το Μεξικό στην ΕΕ. Το **μερίδιο** της ΕΕ επί των μεξικανικών εξαγωγών ήταν 3,8 % το 1999 και 4,9 % το 2013. Το μερίδιο του Μεξικού επί των ενωσιακών εξαγωγών αυξήθηκε από 0,5 % σε 0,7 %.

Σε ποσοστιαίες μονάδες, το **ΑΕΠ του Μεξικού** αναμένεται να είναι κατά 0,34 % υψηλότερο λόγω της ΣΕΣ και το **ΑΕΠ της ΕΕ** αναμένεται να είναι κατά 0,01 % υψηλότερο. Αυτή η ασυμμετρία των επιπτώσεων οφείλεται στη διαφορά ως προς την κατάταξη των δύο μερών σε αμοιβαία βάση ως εμπορικών εταίρων.

Εξετάζοντας τις **διμερείς εμπορικές ροές**, οι εξαγωγές της ΕΕ στο Μεξικό δείχνουν μια ελαφρώς μεγαλύτερη αύξηση, κατά 19 %, απ' ό,τι οι εξαγωγές του Μεξικού στην ΕΕ, με εκτιμώμενη αύξηση κατά 15 %.

Στο εμπόριο **υπηρεσιών** παρατηρείται σημαντική αύξηση των διμερών εμπορικών ροών, αλλά οι αλλαγές αυτές συμβαδίζουν με τις εξελίξεις στο συνολικό εμπόριο υπηρεσιών.

Οι **ροές άμεσων ξένων επενδύσεων (ΑΞΕ)** μεταξύ των δύο εταίρων παρουσιάζουν μια κυμαινόμενη διάρθρωση, χωρίς σημαντική απόκλιση από τις γενικές τάσεις στις ροές ΑΞΕ.

Η απασχόληση, τα ανθρώπινα δικαιώματα, οι αλλαγές σε θέματα φτώχειας και ανισότητας δεν επηρεάστηκαν σημαντικά από τη ΣΕΣ. Εάν υπήρξαν τέτοιες αλλαγές, ήταν πολύ μικρές αλλά θετικές.

Η μελέτη δεν έγινε δυνατό να καταλήξει σε συμπέρασμα σχετικά με την ύπαρξη τυχόν σαφών επιπτώσεων στο **περιβάλλον** και, όσον αφορά τα **δικαιώματα των εργαζομένων**, την κοινωνική προστασία και τον κοινωνικό διάλογο, δεν διαπιστώθηκε σαφής σύνδεση με τη ΣΕΣ.

8. ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΣΕΣ

Με βάση την εμπειρία από τις ΣΕΣ με την Κορέα και την Κολομβία-Περού κατά τα πρώτα στάδια της εφαρμογής τους, η Επιτροπή γνωρίζει πόσο σημαντική είναι η ενδεδειγμένη **προετοιμασία** για την απρόσκοπτη εφαρμογή της συμφωνίας. Γι' αυτό στο μέλλον, μόλις η Επιτροπή ολοκληρώνει τις διαπραγματεύσεις, παράλληλα με τα αναγκαία βήματα από πλευράς ΕΕ, θα ξεκινά την προετοιμασία **χάρτη πορείας για την υλοποίηση**. Αυτός θα περιλαμβάνει κατάλογο των νομοθετικών και διοικητικών μέτρων που πρέπει να θεσπίσει η χώρα-εταίρος της ΣΕΣ για να συμμορφωθεί προς τις δεσμεύσεις της βάσει της ΣΕΣ.

Θα συμφωνεί και θα παρακολουθεί τις χώρες-εταίρους σχετικά με την εφαρμογή των εν λόγω χαρτών πορείας ώστε να εξασφαλίζεται η αποτελεσματική εφαρμογή των συμφωνιών. Στην περίπτωση του **Βιετνάμ** και της **Σιγκαπούρης**, η Επιτροπή έχει ήδη ξεκινήσει τις εργασίες για τους χάρτες πορείας για την υλοποίηση. Στην περίπτωση των **αναπτυσσόμενων** και των **λιγότερο ανεπτυγμένων χωρών**, οι χάρτες πορείας για την υλοποίηση θα περιλαμβάνουν επίσης μέτρα που βοηθούν τις χώρες αυτές να κάνουν καλύτερη χρήση των ευκαιριών που προσφέρονται από τις εμπορικές συμφωνίες της ΕΕ, σύμφωνα με την εφετινή επανεξέταση της ενωσιακής στρατηγικής παροχής βοήθειας για το εμπόριο.

Οι **αντιπροσωπείες της ΕΕ** στις χώρες-εταίρους ΣΕΣ έχουν **βασικό ρόλο** στις εργασίες υλοποίησης των ΣΕΣ. Είναι οι πλέον κατάλληλες για να παρακολουθούν τις εσωτερικές εξελίξεις που σχετίζονται με την αποτελεσματική λειτουργία κάθε ΣΕΣ. Έχουν στενές επαφές με τους αντιπροσώπους των κρατών μελών, με τις τοπικές ενώσεις επιχειρήσεων και τους λοιπούς ενδιαφερομένους, με τους οποίους συγκροτούν **ομάδες πρόσβασης στην αγορά** για την παρακολούθηση της άρσης των εμπορικών φραγμών. Σε χώρες-εταίρους ΣΕΣ, οι ομάδες πρόσβασης στην αγορά επικεντρώνονται κατά προτεραιότητα στην υλοποίηση της ΣΕΣ. Οι αντιπροσωπείες της ΕΕ είναι επίσης καίριας σημασίας για την παρακολούθηση των χαρτών πορείας για την υλοποίηση.

Επιπλέον, η Επιτροπή επιδιώκει να συνεργαστεί με άλλα θεσμικά όργανα, με τα κράτη μέλη, τις επιχειρήσεις και τις μη επαγγελματικές οργανώσεις με σκοπό την προετοιμασία τους για την πραγματική έναρξη της εφαρμογής των ΣΕΣ.

9. ΕΝΤΑΤΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΒΟΛΗΣ

Η έλλειψη ευαισθητοποίησης σχετικά με τις ΣΕΣ έχει προσδιοριστεί ως ένας από τους κύριους λόγους για τους οποίους οι εταιρείες δεν χρησιμοποιούν τις ΣΕΣ. Συνεπώς, η Επιτροπή εντείνει τις προσπάθειές της για να καλυφθεί αυτό το κενό:

- Δόθηκαν αναλυτικές πληροφορίες για τη ΣΟΕΣ¹⁹ και την ΣΕΣ με το Βιετνάμ²⁰.
- Προσδιορίστηκαν **επιτυχημένα παραδείγματα** εξαγωγέων τα οποία δημοσιοποιήθηκαν στο διαδίκτυο και στα μέσα ενημέρωσης²¹.
- Καταρτίστηκαν σχέδια με σκοπό:
 - ο τη βελτίωση της παροχής πληροφοριών σχετικά με τις ΣΕΣ στην ενωσιακή **βάση δεδομένων για την πρόσβαση στην αγορά**²² και
 - ο την καλύτερη χρήση άλλων **υφιστάμενων εργαλείων της Επιτροπής** και άλλων δικτύων για τη διάδοση πληροφοριών σχετικά με τη ΣΕΣ.

Τα νέα ψηφιακά **εργαλεία προβολής με στόχο τις ΜΜΕ** θα τεθούν σε λειτουργία το 2017-2018.

Εκτός από την Επιτροπή, τα **κράτη μέλη** έχουν επίσης **ζωτικό ρόλο** στην παροχή συνδρομής για τη διάδοση πληροφοριών σχετικά με τις ΣΕΣ στους ενδιαφερομένους τους. Αυτό ισχύει ιδίως για τις ΜΜΕ, που συχνά χρειάζονται πληροφορίες στην τοπική γλώσσα και σε διαφορετικές περιφέρειες.

Το 2016 η Επιτροπή ξεκίνησε συζητήσεις με τα κράτη μέλη και επιχειρηματικές οργανώσεις, μεταξύ άλλων, με τη **συμβουλευτική επιτροπή για την πρόσβαση στην αγορά** και την **επιτροπή εμπορικής πολιτικής** του Συμβουλίου σχετικά με τη βελτίωση της συνεργασίας για την υλοποίηση των ΣΕΣ. Η βελτιωμένη προβολή σε κεντρικό και σε τοπικό επίπεδο θεωρήθηκε ιδιαίτερα σημαντική.

Από τις ανταλλαγές αυτές διαπιστώθηκε επίσης ότι η στενή συνεργασία μεταξύ των **πρεσβειών των κρατών μελών και των αντιπροσωπειών της ΕΕ** στις χώρες-εταίρους ΣΕΣ ήταν βασικός παράγοντας για τη διασφάλιση της αποτελεσματικής υλοποίησης της ΣΕΣ.

Η συνεργασία με τα κράτη μέλη, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, τους επιχειρηματικούς και μη επιχειρηματικούς παράγοντες, συνεχίζεται το 2017 για να εντοπιστούν οι βέλτιστες πρακτικές.

¹⁹ <http://ec.europa.eu/trade/policy/in-focus/ceta/>

²⁰ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2016/june/tradoc_154622.pdf

²¹ <http://ec.europa.eu/trade/trade-policy-and-you/in-focus/exporters-stories/>

²² <http://madb.europa.eu/madb/indexPubli.htm>

10. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Η ΕΕ έχει ευρύ φάσμα εφαρμοζόμενων ΣΕΣ, που είναι πολύ διαφορετικές ως προς το πεδίο εφαρμογής και τους στόχους.

Οι εργασίες για την εφαρμογή των ΣΟΕΣ και των σφαιρικών και σε βάθος ζωνών ελεύθερων συναλλαγών πρέπει να ενταθούν και από τις δύο πλευρές. Η επιτυχία των προσπαθειών αυτών συνδέεται στενά με την πρόοδο που σημειώνεται ως προς τα εξής:

- την προσέγγιση και για τη δημιουργία θεσμικής ικανότητας στην περίπτωση των DCFTA, και
- την οικοδόμηση ικανότητας υλοποίησης στην περίπτωση των ΣΟΕΣ.

Οι μεσογειακές χώρες εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν δυσκολίες όσον αφορά τις εξαγωγές στην αγορά της ΕΕ. Αυτό συμβαίνει παρά την ήδη μακρά περίοδο εφαρμογής των ΣΕΣ. Οι εσωτερικές εξελίξεις των τελευταίων ετών, συμπεριλαμβανομένης της προσφυγικής κρίσης, έχουν δημιουργήσει πρόσθετες προκλήσεις όσον αφορά την ανάπτυξη της εξαγωγικής ικανότητας και τη διαφοροποίηση της οικονομίας, παραγόντων που θα βοηθούσαν τους εταίρους αυτούς να αντλήσουν μεγαλύτερα οφέλη από τις ευκαιρίες που προσφέρουν οι ΣΕΣ.

10.1. Εμπορικές ροές

Συνολικά, το **εμπόριο προϊόντων αυξάνεται**, ιδίως όσον αφορά τις εξαγωγές της ΕΕ. Όπου οι εξαγωγές της ΕΕ μειώνονται, αυτό φαίνεται να οφείλεται κυρίως σε εξωτερικούς παράγοντες που επηρεάζουν την οικονομία της συγκεκριμένης χώρας-εταίρου, και να μην είναι αποτέλεσμα της λειτουργίας της ίδιας της ΣΕΣ.

Η σημαντική αύξηση των ενωσιακών εξαγωγών **γεωργικών προϊόντων** και **μηχανοκίνητων οχημάτων** στην περίπτωση των ΣΕΣ νέας γενιάς είναι πολύ θετική και έχει υπερβεί τις αρχικές προσδοκίες. Τα υψηλά ποσοστά των ενωσιακών εταιρειών που χρησιμοποιούν προτιμησιακούς δασμούς των ΣΕΣ στους τομείς αυτούς δείχνουν ότι οι ΣΕΣ ήταν απαραίτητες για τις τάσεις αυτές.

10.2. Δασμολογικές ποσοτώσεις

Όσον αφορά τις δασμολογικές ποσοτώσεις, υπάρχουν **αναξιοποίητες δυνατότητες** για περαιτέρω εξαγωγές προς τις δύο κατευθύνσεις με όλους τους εταίρους, δεδομένου ότι η χρησιμοποίησή τους παραμένει γενικά χαμηλή.

10.3. Ποσοστά χρησιμοποίησης προτιμήσεων

Για τις **ενωσιακές επιχειρήσεις** τα ποσοστά αυτά είναι γενικά **πολύ χαμηλότερα** από εκείνα των εμπορικών μας εταίρων, με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία. Η Επιτροπή εξέτασε το θέμα αυτό και εντόπισε τρεις βασικούς λόγους για τη χαμηλή χρησιμοποίηση των ΣΕΣ:

- έλλειψη **ενημέρωσης** για τις ΣΕΣ,
- **δυσκολίες ως προς την κατανόηση** των κανόνων για κάθε προϊόν, και
- βραδυκίνητες **διαδικασίες για την απόκτηση των απαραίτητων εγγράφων** για προτιμησιακή μεταχείριση.

Η Επιτροπή εργάζεται επί του παρόντος για την αντιμετώπιση αυτού του χάσματος ενημέρωσης. **Βελτιώνει τις πληροφορίες** που διατίθενται στους ιστοτόπους της, συμπεριλαμβανομένων των υφιστάμενων εργαλείων, όπως οι εκ των προτέρων αποφάσεις

σχετικά με την καταγωγή. Επεξεργάζεται επίσης νέους τύπους **ψηφιακών εργαλείων** και οδηγιών για τη διάδοση πληροφοριών σχετικά με τις ΣΕΣ με αποτελεσματικότερο τρόπο και για να βοηθήσει τις επιχειρήσεις να τις χρησιμοποιούν.

Η στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη και την επιχειρηματική κοινότητα θα είναι ουσιαστικής σημασίας για να αξιοποιηθούν πλήρως τα οφέλη αυτών των μέσων και να διαδοθούν σε όσο είναι δυνατόν περισσότερες επιχειρήσεις.

Η **απουσία δεδομένων για τα ποσοστά χρησιμοποίησης προτιμήσεων** για τις εξαγωγές της ΕΕ προς ορισμένους εταίρους αποτελεί πρόβλημα, και θα πρέπει να αντιμετωπιστεί με τις χώρες αυτές κατά προτεραιότητα. Οι μελλοντικές ΣΕΣ θα περιλαμβάνουν **διάταξη σχετικά με την ανταλλαγή δεδομένων**, αλλά το πρόβλημα παραμένει σε ό,τι αφορά τις ΣΕΣ που βρίσκονται ήδη σε εφαρμογή. Χωρίς τα δεδομένα αυτά, δεν θα είναι δυνατή η παρακολούθηση της χρησιμοποίησης των ΣΕΣ ή των επιπτώσεων όλων των ενισχυμένων προσπαθειών για να δοθεί βοήθεια στις ενωσιακές επιχειρήσεις να χρησιμοποιήσουν τις ΣΕΣ. Τα δεδομένα μπορούν επίσης να βοηθήσουν να εντοπιστούν οι τομείς όπου τα ποσοστά χρησιμοποίησης προτιμήσεων είναι χαμηλά, ώστε να δοθεί ιδιαίτερη στόχευση σε αυτά.

10.4. Υπηρεσίες και επενδύσεις

Οι υπηρεσίες και οι επενδύσεις αποτελούν μέρος όλων των ΣΕΣ «νέας γενιάς» και των DCFTA, αλλά είναι δύσκολο να αποδειχθεί η σχέση μεταξύ των ΣΕΣ και των εξελίξεων στους εν λόγω τομείς. **Χρειάζεται περισσότερος χρόνος** για να φανεί ο πραγματικός αντίκτυπος.

Στις περιπτώσεις εφαρμογής των ΣΕΣ με τη Χιλή και το Μεξικό, το εμπόριο εξελίσσεται θετικά.

10.5. Εμπόριο και αειφόρος ανάπτυξη (ΕΑΑ)

Η υλοποίηση των κεφαλαίων ΕΑΑ απαιτεί προσπάθειες για συνεργασία των εταίρων των ΣΕΣ, αλλά οι **θετικές εξελίξεις** διαφαίνονται ήδη.

Τώρα το ζητούμενο είναι να **προσδιοριστούν οι προτεραιότητες για περαιτέρω εργασίες** κατά τα επόμενα έτη. Προχωρώντας πέρα από την απλή κύρωση των βασικών διεθνών μέσων, η εξασφάλιση αποτελεσματικής υλοποίησης, τόσο νομικά όσο και στην πράξη, εξακολουθεί να συνιστά πρόκληση. Η **εντατικοποίηση της συνεργασίας** με διεθνείς οργανισμούς όπως η ΔΟΕ θα συμβάλει στις μελλοντικές προσπάθειες παρακολούθησης.

10.6. Εκκρεμή ζητήματα

Σχετικά με αυτά, έχει σημειωθεί **πρόοδος** όσον αφορά:

- την υγειονομική και φυτοϋγειονομική προστασία (Κολομβία, Περού, Μολδαβία, Γεωργία, Ουκρανία),
- το καθεστώς διακρίσεων για τα αλκοολούχα ποτά (Κολομβία), και
- τους τεχνικούς κανονισμούς και τα πρότυπα (Ουκρανία, Γεωργία).

Ωστόσο, **εξακολουθούν να υπάρχουν προβλήματα** σχετικά με:

- την υγειονομική και φυτοϋγειονομική προστασία,
- τους περιορισμούς στο εμπόριο γεωργικών προϊόντων,
- την επιβολή των γεωγραφικών ενδείξεων, και

- τις δημόσιες συμβάσεις.

Προκειμένου να επικεντρωθούν οι προσπάθειες στο άνοιγμα των αγορών, το 2016 η ΕΕ και τα κράτη μέλη ενέκριναν μια **νέα στρατηγική για τα υγειονομικά και φυτοϋγειονομικά μέτρα** με σαφείς προτεραιότητες πρόσβασης στην αγορά για 20 εμπορικούς εταίρους. Σε αυτούς περιλαμβάνονται χώρες με τις οποίες η ΕΕ έχει συνάψει ΣΕΣ ή οι διαπραγματεύσεις για ΣΕΣ είναι σε εξέλιξη. Για την πρόληψη μελλοντικών προβλημάτων, καταβάλλονται περαιτέρω προσπάθειες στο πλαίσιο των υπό εξέλιξη διαπραγματεύσεων για τη σύναψη ΣΕΣ²³.

Όσο μεγαλύτερο είναι το διάστημα που εφαρμόζεται μια ΣΕΣ, τόσο λιγότερο θα πρέπει η ΕΕ να ανέχεται τη διαρκή παραβίαση των δεσμεύσεων της ΣΕΣ. Έπειτα από πέντε έτη εφαρμογής της ΣΕΣ μεταξύ της ΕΕ και της **Κορέας**:

- η ΕΕ εξακολουθεί να μην μπορεί να εξάγει βόειο κρέας,
- η Κορέα δεν έχει ακόμη δεχθεί την αρχή της περιφερειοποίησης, και
- η ΕΕ θα συνεχίσει να συνεργάζεται με την Κορέα προκειμένου να διευρυνθεί ο κατάλογος των προστατευόμενων γεωγραφικών ενδείξεων της ΕΕ όπως προβλέπεται στη συμφωνία.

Όσον αφορά το **Περού**, οι διακρίσεις στη **φορολογία των αλκοολούχων ποτών** εξακολουθούν να υφίστανται έπειτα από τρία έτη εφαρμογής. Αυτό έρχεται σε αντίθεση με την πρόοδο που σημειώθηκε στον τομέα αυτό στην περίπτωση της Κολομβίας. Το εν λόγω ζήτημα πρέπει να αντιμετωπιστεί κατά προτεραιότητα.

10.7. Νομική εφαρμογή

Η **επίλυση διαφορών των ΣΕΣ δεν έχει χρησιμοποιηθεί**, αλλά η ΕΕ ζήτησε τη σύσταση **ειδικής ομάδας του ΠΟΕ** για την επανεξέταση του καθεστώτος που εισάγει διακρίσεις για τα **αλκοολούχα ποτά** που διατηρεί η **Κολομβία**. Σε συνέχεια αυτού του αιτήματος, η Κολομβία εξέδωσε νόμο που τέθηκε σε ισχύ τον Ιανουάριο του 2017, με τον οποίο φαίνεται να έχουν αντιμετωπιστεί τα επίμαχα ζητήματα. Η ΕΕ τώρα παρακολουθεί την εφαρμογή του νόμου.

Αυτό δείχνει τον τρόπο με τον οποίο η κίνηση προσφυγής στη δικαιοσύνη μπορεί μερικές φορές να έχει άμεσα αποτελέσματα χωρίς την πλήρη διαδικασία. Η Επιτροπή θα **εξετάσει τη χρήση μέτρων επιβολής του νόμου**, ιδίως σε περιπτώσεις μείζονος οικονομικής ή συστημικής σημασίας.

²³ Για παράδειγμα, η Επιτροπή ζητεί τώρα να καθιερωθούν διατάξεις συνεργασίας σχετικά με την καλή μεταχείριση των ζώων και τη μικροβιακή αντοχή σε όλες τις νέες ΣΕΣ. Με τον τρόπο αυτό επιδιώκει να εξασφαλίσει ίσους όρους ανταγωνισμού μεταξύ των ενωσιακών προτύπων παραγωγής γεωργικών προϊόντων και εκείνων που εφαρμόζονται από τους εμπορικούς μας εταίρους.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1 - ΠΕΔΙΟ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ

Πεδίο

Η έκθεση καλύπτει τις σφαιρικές ΣΕΣ που αποτέλεσαν αντικείμενο διαπραγμάτευσης μετά το 2006 (ΣΕΣ νέας γενιάς) και τις παλαιότερες ΣΕΣ που είχαν συναφθεί πριν από την εν λόγω ημερομηνία, οι οποίες έχουν γενικά πιο περιορισμένο πεδίο εφαρμογής (ΣΕΣ «πρώτης γενιάς»).

Οι συμφωνίες οικονομικής εταιρικής σχέσης (ΣΟΕΣ), καθώς και οι σφαιρικές και σε βάθος ζώνες ελεύθερων συναλλαγών (DCFTA) εξετάζονται χωριστά, λόγω της ιδιαίτερης εστίασης στις συμφωνίες αυτές στην προσέγγιση των νομοθεσιών, στην περίπτωση των DCFTA και στην ανάπτυξη, στην περίπτωση των ΣΟΕΣ.

Ο πλήρης κατάλογος παρατίθεται στο παράρτημα 2.

Η υλοποίηση των κεφαλαίων για το εμπόριο και την αειφόρο ανάπτυξη εξετάζεται επίσης σε ξεχωριστό κεφάλαιο το οποίο καλύπτει όλες τις ΣΕΣ που περιλαμβάνουν τις εν λόγω διατάξεις.

Στοιχεία που χρησιμοποιήθηκαν

Η έκθεση καλύπτει την κατάσταση το έτος 2016 και τις ΣΕΣ που έχουν εφαρμοστεί για τουλάχιστον ένα έτος μέχρι το τέλος του 2016. Χρησιμοποιεί στοιχεία της EUROSTAT:

- στοιχεία του 2016 για το εμπόριο αγαθών,
- στοιχεία του 2015 για τις υπηρεσίες και τις επενδύσεις,
- στοιχεία από το 2002 και μετά για τις ΣΕΣ «πρώτης γενιάς», καθώς τα εναρμονισμένα στοιχεία της ΕΕ-28 είναι διαθέσιμα από την εν λόγω ημερομηνία.

Όσον αφορά τη ΣΕΣ με την Κεντρική Αμερική, χρησιμοποιούνται διαφορετικά στοιχεία, λόγω σημαντικών διαφορών μεταξύ των στατιστικών της EUROSTAT και της Κεντρικής Αμερικής. Η έκθεση καλύπτει τα έτη 2015-2016, χρησιμοποιώντας:

- στοιχεία της EUROSTAT εξαχθέντα τον Οκτώβριο του 2016 για τις ενωσιακές εισαγωγές,
- διαθέσιμα στατιστικά στοιχεία της Κεντρικής Αμερικής για την εν λόγω περίοδο για τις ενωσιακές εξαγωγές.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2 - ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΩΝ ΣΕΣ ΠΟΥ ΚΑΛΥΠΤΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΕΚΘΕΣΗ

«ΣΕΣ Νέας γενιάς»

- **ΕΕ-Νότια Κορέα:** εφαρμόζεται από τον Ιούλιο του 2011.
- **ΕΕ-Κολομβία-Περού:** εφαρμόζεται από τον Μάρτιο του 2013 για το Περού και από τον Αύγουστο του 2013 για την Κολομβία.
- **Συμφωνία σύνδεσης ΕΕ-Κεντρικής Αμερικής:** εφαρμόζεται από το 2013²⁴.

Σφαιρικές και σε βάθος Ζώνες Ελεύθερων Συναλλαγών

- **ΕΕ-Γεωργία:** εφαρμόζεται από την 1η Σεπτεμβρίου 2014 και άρχισε να ισχύει πλήρως την 1η Ιουλίου 2016.
- **ΕΕ-Μολδαβία:** εφαρμόζεται από την 1η Σεπτεμβρίου 2014 και άρχισε να ισχύει πλήρως την 1η Ιουλίου 2016.
- **ΕΕ-Ουκρανία:** εφαρμόζεται από την 1η Ιανουαρίου 2016 και άρχισε να ισχύει πλήρως την 1η Σεπτεμβρίου 2017.

Συμφωνίες οικονομικής εταιρικής σχέσης

- **ΕΕ-Cariforum** (Αντίγκουα και Μπαρμπούντα· Μπελίξε· Μπαχάμες· Μπαρμπάντος· Ντομίνικα· Δομινικανή Δημοκρατία· Γρενάδα· Γουιάνα· Τζαμάικα· Άγιος Χριστόφορος και Νέβις· Αγία Λουκία· Άγιος Βικέντιος και Γρεναδίνες· Σουρινάμ· και Τρινιδάδ και Τομπάγκο): εφαρμόζεται από την 29η Δεκεμβρίου 2008.
- **ΕΕ-Χώρες Ειρηνικού** (Φίτζι, Παπούασία-Νέα Γουινέα): εφαρμόζεται από την 28η Ιουλίου 2014 για τα Φίτζι και από την 20ή Δεκεμβρίου 2009 για την Παπούασία-Νέα Γουινέα.
- **ΕΕ- Υποπεριοχή της Ανατολικής και Μεσημβρινής Αφρικής** (Μαδαγασκάρη, Μαυρίκιος, Σεϋχέλλες και Ζιμπάμπουε): εφαρμόζεται από την 14η Μαΐου 2012.
- **ΕΕ- Καμερούν (Κεντρική Αφρική):** εφαρμόζεται από την 4η Αυγούστου 2014.

ΣΕΣ «πρώτης γενιάς»

- **Τελωνειακή Ένωση ΕΕ-Τουρκίας:** Η Συμφωνία Σύνδεσης υπεγράφη το 1963· η τελική φάση της τελωνειακής ένωσης ολοκληρώθηκε την 1η Ιανουαρίου 1996.
- **ΕΕ-Ελβετία:** εφαρμόζεται από το 1972.
- **ΕΕ-Νορβηγία:** εφαρμόζεται από την 1η Ιουλίου 1973.
- **ΕΕ-Αλγερία:** εφαρμόζεται από την 1η Σεπτεμβρίου 2005.
- **ΕΕ-Αίγυπτος:** εφαρμόζεται από την 21η Δεκεμβρίου 2003.
- **ΕΕ-Ισραήλ:** εφαρμόζεται από το 1996.
- **ΕΕ-Ιορδανία:** εφαρμόζεται από την 1η Μαΐου 2002.
- **ΕΕ-Λίβανος:** εφαρμόζεται από την 1η Μαρτίου 2003.
- **ΕΕ-Μαρόκο:** εφαρμόζεται από την 1η Μαρτίου 2000.
- **ΕΕ-Παλαιστίνη:** εφαρμόζεται από την 1η Ιουλίου 1997.
- **ΕΕ-Τυνησία:** εφαρμόζεται από την 1η Μαρτίου 1998.

²⁴ Η προσωρινή εφαρμογή της ΣΕΣ ξεκίνησε την 1η Αυγούστου όσον αφορά την Ονδούρα, τη Νικαράγουα και τον Παναμά, την 1η Οκτωβρίου όσον αφορά την Κόστα Ρίκα και το Ελ Σαλβαδόρ, και την 1η Δεκεμβρίου όσον αφορά τη Γουατεμάλα.

- **Συμφωνία εμπορίου, ανάπτυξης και συνεργασίας ΕΕ-Νότιας Αφρικής:** εφαρμόζεται από την 1η Ιανουαρίου 2000.
- **Συνολική συμφωνία ΕΕ-Μεξικού:** εφαρμόζεται από τον Οκτώβριο του 2000.
- **Συμφωνία σύνδεσης ΕΕ-Χιλής:** εφαρμόζεται από την 1η Φεβρουαρίου 2003.
- **Συμφωνία σταθεροποίησης και σύνδεσης ΕΕ-Σερβίας:** εφαρμόζεται από την 1η Ιουλίου 2008.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3 - ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΕΣ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΡΟΤΙΜΗΣΕΩΝ

Τα στατιστικά στοιχεία της παρούσας έκθεσης για τη χρήση από τους εισαγωγείς των προτιμήσεων που προσφέρουν οι ενωσιακές συμφωνίες ελεύθερων συναλλαγών βασίζονται σε διοικητικά δεδομένα που έχει συλλέξει η χώρα εισαγωγής.

Αντικατοπτρίζουν τις εισαγωγές υπό προτιμησιακό καθεστώς που επωφελήθηκαν από τις διαθέσιμες προτιμήσεις («χρησιμοποιούμενες προτιμήσεις») ως ποσοστό επί του συνόλου των εισαγωγών που θα ήταν επιλέξιμες για προτιμήσεις («επιλέξιμες προτιμήσεις»). Οι εισαγωγές εξετάζονται μόνον όταν υπάρχει πιθανή προτίμηση, δηλαδή όταν ο εφαρμοζόμενος προτιμησιακός δασμός είναι χαμηλότερος από τον κανονικά εφαρμοζόμενο δασμό MEK.

1. Χρήση προτιμήσεων στις εισαγωγές στην ΕΕ από εταίρους ΣΕΣ

Το χρησιμοποιούμενο δασμολογικό σύστημα προέρχεται από το ενιαίο διοικητικό (τελωνειακό) έγγραφο. Σε αυτό, ο εισαγωγέας δηλώνει το καθεστώς εισαγωγής υπό το οποίο θα πραγματοποιηθεί η εισαγωγή. Η τιμή συγκρίνεται με την επιλεξιμότητα, όπως προκύπτει από τα τιμολογιακά δεδομένα του TARIC. Εφόσον είναι αναγκαίο και δυνατό, πραγματοποιούνται διορθώσεις για την εξάλειψη των σφαλμάτων.

Το σύνολο δεδομένων που προκύπτει είναι συνεπές και επιτρέπει τη σύγκριση με τις χώρες εταίρους, τα έτη και, στις περισσότερες περιπτώσεις, τις δασμολογικές κλάσεις. Ωστόσο, ορισμένα σφάλματα δεν διαπιστώνονται (π.χ. όροι «ειδικού προορισμού») και, συνεπώς, τα αποτελέσματα σε επίπεδο επιμέρους προϊόντων πρέπει να ερμηνεύονται με προσοχή.

Βλ. παράρτημα 4.

2. Χρήση προτιμήσεων στις εξαγωγές από την ΕΕ σε εταίρους ΣΕΣ

Οι στατιστικές σχετικά με τη χρήση προτιμήσεων στις εξαγωγές από την ΕΕ προς τρίτες χώρες βασίζονται σε διοικητικά στοιχεία που συγκεντρώθηκαν σε κάθε τρίτη χώρα εισαγωγής. Εξ ορισμού, τα εν λόγω στατιστικά στοιχεία δεν είναι εναρμονισμένα και η σύγκριση μεταξύ χωρών εταίρων ή με τις εισαγωγές της ΕΕ είναι παρακινδυνευμένη λόγω της διαφορετικής και συχνά αμφισβητήσιμης ποιότητας των στοιχείων.

Διαπιστώνονται αποκλίσεις, όπως αναφερόμενες εισαγωγές υπό προτιμησιακό καθεστώς σε δασμολογικές κλάσεις που δεν υπάγονται σε καμία προτίμηση, ή μεγάλες διαφορές μεταξύ των αναφερόμενων συνολικών εισαγωγών και εξαγωγών, σύμφωνα με τη Eurostat. Μια κάποια εναρμόνιση εισάγεται εκ των υστέρων, με την εξάλειψη του εμπορίου σε δασμολογικές κλάσεις για τις οποίες δεν υπάρχει προτίμηση σύμφωνα με τη βάση δεδομένων της ΓΔ Εμπορίου για την πρόσβαση στην αγορά (π.χ. όταν ο MEK=0).

Κατά συνέπεια, το σύνολο δεδομένων που προκύπτει για τις ενωσιακές εξαγωγές είναι συνεπές μόνο όταν χρησιμοποιείται για τη σύγκριση της χρήσης μιας συγκεκριμένης χώρας διαχρονικά και, σε κάποιο βαθμό, κατά κατηγορία προϊόντος. Το σύνολο δεδομένων δεν θα πρέπει να χρησιμοποιείται για τη σύγκριση της χρησιμοποίησης μεταξύ διαφόρων χωρών (μεταξύ άλλων, για τις ενωσιακές εισαγωγές).

Βλ. παράρτημα 5.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4 - ΧΡΗΣΗ ΠΡΟΤΙΜΗΣΕΩΝ ΣΤΙΣ ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΣΤΗΝ ΕΕ

Χώρα εξαγωγής	2013	2014	2015	2016
Αλβανία	88 %	88 %	87 %	86 %
Αλγερία	95 %	94 %	97 %	95 %
Χιλή	93 %	94 %	95 %	95 %
Κολομβία	85 %	96 %	97 %	97 %
Κόστα Ρίκα	89 %	96 %	96 %	97 %
Αίγυπτος	96 %	96 %	95 %	96 %
Ελ Σαλβαδόρ	80 %	91 %	82 %	74 %
Γεωργία	86 %	78 %	83 %	80 %
Γουατεμάλα	89 %	94 %	95 %	95 %
Ονδούρα	84 %	93 %	91 %	92 %
Ισραήλ	89 %	89 %	89 %	90 %
Ιορδανία	76 %	79 %	79 %	68 %
Λίβανος	79 %	87 %	76 %	71 %
Μεξικό	67 %	61 %	52 %	57 %
Μολδαβία	89 %	89 %	91 %	88 %
Μαρόκο	97 %	97 %	97 %	95 %
Νικαράγουα	90 %	96 %	94 %	94 %
Νορβηγία	74 %	72 %	71 %	66 %
Κατεχόμενα Παλαιστινιακά Εδάφη	71 %	78 %	78 %	81 %
Παναμάς	70 %	81 %	70 %	61 %
Περου	95 %	97 %	98 %	97 %
Σερβία	92 %	94 %	93 %	90 %
Νότια Αφρική	91 %	91 %	85 %	79 %
Νότια Κορέα	82 %	84 %	85 %	87 %
Ελβετία	92 %	91 %	86 %	83 %
Τυνησία	95 %	95 %	95 %	96 %
Τουρκία	92 %	93 %	93 %	93 %
Ουκρανία	89 %	86 %	87 %	89 %
ΣΟΕΣ της Κεντρικής Αφρικής (Καμερούν)	98 %	98 %	91 %	97 %
ΣΟΕΣ της Ανατολικής και Μεσημβρινής Αφρικής (AMA)	96 %	96 %	97 %	97 %
ΣΟΕΣ Cariforum	79 %	80 %	91 %	92 %
Κεντρική Αμερική 6	86 %	94 %	92 %	92 %

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 5 - ΧΡΗΣΗ ΠΡΟΤΙΜΗΣΕΩΝ ΣΤΙΣ ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΕ

Χώρα εισαγωγής	2013	2014	2015	2016
Αλβανία		73 %	76 %	80 %
Χιλή	78 %	78 %	76 %	74 %
Κολομβία		56 %	63 %	71 %
Κόστα Ρίκα		18 %		38 %
Αίγυπτος			78 %	85 %
ΠΓΔΜ		90 %		90 %
Ισραήλ				89 %
Κοσσυφοπέδιο				44 %
Λίβανος	49 %	74 %	74 %	
Μεξικό		68 %		
Μαυροβούνιο	86 %	86 %	85 %	85 %
Μαρόκο				52 %
Νικαράγουα	0 %	12 %	22 %	
Περου		42 %		
Σερβία	89 %	90 %	89 %	90 %
Νότια Κορέα	65 %	65 %	68 %	71 %
Ελβετία	80 %	80 %	78 %	79 %
Τουρκία				95 %